



EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2.3.2006
KOM(2006) 80 galutinis

2006/0026 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Alpių konvencijos Dirvožemių apsaugos protokolo, Energetikos protokolo ir
Turizmo protokolo sudarymo Europos bendrijos vardu**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Daugelis aplinkosaugos problemų yra tarpvalstybinio pobūdžio, todėl veiksmingai jas spręsti galima tik valstybėms bendradarbiaujant. Todėl EB sutarties 174 straipsnyje nustatyta, kad vienas pagrindinių Europos bendrijos (EB) aplinkosaugos politikos tikslų — remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms aplinkos problemoms spręsti.

Atsižvelgdama į situacijų įvairovę skirtinguose regionuose, Komisija remia tikslą skatinti aukšto lygio aplinkos apsaugą. Kadangi Alpių regionas yra ekologiškai labai jautrus, EB turi jam skirti daugiau dėmesio ir tinkamai spręsti jo problemas. Šeštosios aplinkos veiksmų programos prioritetingos sritis¹ – klimato kaitą, gamtą ir biologinę įvairovę, sveikatą ir gyvenimo kokybę bei gamtinius išteklius ir atliekų tvarkymą – kalnų regionuose galima skatinti ir stiprinti pasirašant tarptautinius susitarimus.

1991 m. lapkričio 7 d. Zalcburge Europos bendrija pasirašė Konvenciją dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija), kurią Bendrija ratifikavo 1996 m. vasario 26 d. Tarybos sprendimu 96/191/EB² ir kuri įsigaliojo 1998 m. balandžio 4 d. Kitos susitariančiosios šalys yra Austrija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Lichtenšteinas, Monakas, Slovėnija ir Šveicarija.

Tarybos sprendimo priežastys vis dar svarbios. Jos yra šios:

- 1) *Konvencijos sudarymas – tai Bendrijos dalyvavimo tarptautinėje aplinkosaugos veikloje, kaip rekomenduota (...) 1992 m. Europos Bendrijų penktojoje aplinkos veiksmų programoje, dalis ir*
- 2) *Alpių apsauga yra svarbiausias dalykas visoms valstybėms narėms dėl Alpių srities ekonominių, socialinių ir ekologinių problemų, kurios kyla nepriklausomai nuo valstybių sienų.*

Pagal Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalis atskiruose protokoluose yra numatytos konkrečios priemonės šiems tikslams pasiekti. Ratifikuodama Alpių konvenciją, EB įsipareigoja vykdyti šios konvencijos įsipareigojimus. Protokolų ratifikavimas atitinka Europos bendrijos aplinkos politikos pagrindus; tarptautinis bendradarbiavimas aplinkos srityje yra aiškiai numatytas EB sutartyje, ypač jos 174 straipsnio 4 dalyje. Protokolai taip pat atitinka Šeštąją aplinkos veiksmų programą. Alpių konvencija ir ją papildantys protokolai numato tvarios plėtros pagrindus, grindžiamus subsidarumo, prevencijos ir bendradarbiavimo principais bei principu „moka teršėjas“. Tai principai, kurių laikomasi vykdant EB politiką.

¹ OL L 242, 2002 9 10, p. 1 ir toliau.

² OL L 061, 1996 3 12, p. 31 ir toliau.

Konvencija yra akivaizdi EB aplinkos politikos, kaip numatyta EB sutarties 174 straipsnyje, dalis. Protokolai gali būti laikomi priemonėmis, kurios įgyvendina konvenciją. Nors kiekvienas protokolas yra tarptautinis susitarimas, visų jų pagrindas – Alpių konvencija. Kiekvienas jų pirmiausia skirtas aplinkosaugos aspektams. Todėl tikslinga, kad jie būtų traktuojami aplinkosaugos požiūriu ir turėtų bendrą teisinį pagrindą, tai yra, būtų grindžiami EB sutarties 174 ir tolesniais straipsniais, nors protokolai ir skirti konkrečioms tikslams.

Visos Alpių konvencijos valstybės narės yra pasirašiusios visus protokolus. Austrija, Vokietija, Prancūzija, Slovėnija ir Lichtenšteinas ratifikavo protokolus, kurie jau galioja šiose valstybėse. Italija ir Šveicarija šiuo metu rengiasi ratifikuoti protokolus.

2. BENDRIJA IR PROTOKOLAI

Europos bendrija neseniai pasirašė Dirvožemių apsaugos, Energetikos ir Turizmo protokolus³. Dabar pasirašytus protokolus turėtų ratifikuoti Europos bendrija. Europos Komisija jau patvirtino pasiūlymą dėl Transporto protokolo pasirašymo, kurį dar turi pasirašyti Taryba. Europos bendrija jau pasirašė Erdvinio planavimo ir tvarios plėtros, Kalnų žemės ūkio ir Gamtos apsaugos protokolus. Kalnų miškų protokolo ir Ginčų sprendimo protokolo pasirašymas bus svarstomas vėlesniame etape.

a) Dirvožemių apsaugos protokolas

Alpių konvencijos Dirvožemių apsaugos protokole stipriai akcentuojama dirvožemių apsauga, atsižvelgiant į Komisijos nuomonę dėl dirvožemių apsaugos strategijos⁴ ir į Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos komunikato⁵. Vienas pagrindinių protokolo 1 straipsnyje nurodytų tikslų – išsaugoti dirvožemių daugiavertę vaidmenį, grindžiamą tvarios plėtros idėja. Tai reiškia, kad turi būti užtikrintas tvarus dirvožemių derlingumas, išsaugant jų tiesioginę funkciją – būnant žmogaus, gyvūnų ir augalų gyvybės ir gyvenamosios erdvės pagrindu, gyvybiškai svarbia gamtos ir kraštovaizdžio, ekosistemos ir genetinių išteklių dalimi – toliau kaupti gamtos ir kultūros istoriją ir siekiant užtikrinti, kad dirvožemiai bus naudojami žemės ūkiui ir miškininkystei, miestų planavimui ir turizmui, kitoms ekonominėms reikmėms, transportui ir infrastruktūrai bei bus žaliavų šaltinis.

Protokolas galėtų padėti įgyvendinti atitinkamas priemones nacionaliniu ir regioniniu lygiu, nes panaudojant bet kokį dirvožemių apsaugos būdą, reikia atsižvelgti į didelę regioninių ir vietos sąlygų įvairovę, egzistuojančią Alpių regione. Protokolo pasirašymas ir ratifikavimas taptų konkrečia Bendrijos strategiją stiprinančia priemone, nes pagal Tarybos išvadas dėl kompleksinės dirvožemių apsaugos tikimasi, kad bus padaryta pažanga⁶. Iš tiesų kai kurias protokolo dalis galima panaudoti formuojant Bendrijos dirvožemių apsaugos politiką, pavyzdžiui, nustatyti dirvožemių monitoringo reikalavimus, erozijos, potvynių, nuošliaužų rizikos zonas, nustatyti užterštas vietas bei sukurti suderintas duomenų bazines.

³ OL L 337, 2005 12 22, p. 27 ir toliau.

⁴ KOM(2002) 179 „Teminė strategija dėl dirvožemio apsaugos“.

⁵ OL C 87 E, 2004 4 7, p. 395 ir toliau.

⁶ Taryba (Aplinka), 2002 m. birželio 25 d.

Tačiau Komisija siūlo pateikti deklaraciją, susijusią su Dirvožemių apsaugos protokolo 12 straipsnio 3 dalimi, dėl nuotėkų dumblo, kuri būtų aiškinama atsižvelgiant į Tarybos direktyvą dėl aplinkos, ypač dirvožemių, apsaugos, naudojant žemės ūkyje nuotėkų dumblą (86/278/EEB)⁷. Europos Komisija mano, jog nuotėkų dumblas gali turėti naudingų agronominių savybių ir tinkamai naudojamas gali būti panaudotas žemės ūkyje. Nuotėkų dumblas galėtų būti naudojamas, kai jis naudingas dirvožemiams ir pasėlių bei augalų maitinimui. Nuotėkų dumblo naudojimas neturi kenkti dirvožemių ir žemės ūkio produktų kokybei, kaip apibrėžiama šios direktyvos 7 konstatuojamoje dalyje, neskatinti žalingų padarinių žmonėms (tiesioginis arba netiesioginis poveikis žmogaus sveikatai), gyvūnams, augalams ir aplinkai, kaip apibrėžiama šios direktyvos 5 konstatuojamoje dalyje ir 1 straipsnyje. Ypač regiono nedidelių miesto nuotėkų vandens valymo įrenginių nuotėkų dumblas kelia nedidelį pavojų.

Kita siūloma deklaracija susijusi su Dirvožemių apsaugos protokolo 17 straipsnio 2 dalimi. Šis straipsnis turėtų būti suprantamas taip, kad būtų galima užtikrinti, kad būtų sudaromi ir įgyvendinami atliekų tvarkymo planai, skirti atliekų ir medžiagų liekanų paruošiamajam apdorojimui, apdorojimui ir šalinimui, siekiant neužteršti dirvožemių ir užtikrinti, kad būtų laikomasi ne tik aplinkosaugai, bet ir žmogaus sveikatai keliamų reikalavimų.

Dėl 19 straipsnio 2 dalies ir 21 straipsnio 2 dalies – deklaracijoje siūloma, kad bendra stebėjimo sistema būtų suderinta, kai tinkama, su Pasauline žemės stebėjimo sistemų sistema (GEOSS) ir ja būtų atsižvelgiama į valstybių narių pagal EB stebėjimo, duomenų rinkimo ir metaduomenų įstatymus sukurtas duomenų bazes. Žemės stebėjimo sistemas sudaro oro, vandens ir žemės matavimai sausumoje, iš oro arba iš kosmoso. Anksčiau šie gamtos reiškiniai buvo stebimi atskirai, o dabar stengiamasi stebėti juos kartu ir tyrinėti jų sąveiką. GEOSS yra sukurta kaip atskirų sistemų sistema, pagrįsta egzistuojančių stebėjimo ir duomenų apdorojimo sistemų sąveika, kai kiekviena atlieka savo funkcijas ir sukuria sistemą, teikiančią savalaikius, naudingus ir tikslius duomenis, informaciją, produktus ir paslaugas visiems teisėtiems vartotojams visame pasaulyje.

b) Energetikos protokolas

Šeštojoje aplinkos veiksmų programoje⁸ nustatytas Europos bendrijos įsipareigojimas kovoti su klimato kaita bei tvarus gamtos išteklių tvarkymas ir naudojimas. Reikia imtis specialių priemonių padidinti energijos veiksmingumą, skatinti atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimą ir užtikrinti, kad klimato kaitos aspektai atsispindėtų kitose politikos srityse.

Energetikos protokolo susitariančiosios šalys sutinka imtis atitinkamų priemonių energijos taupymo, gamybos, transportavimo, tiekimo ir panaudojimo srityse, siekdamos sudaryti geras tvarios plėtros sąlygas.

⁷ OL L 181, 1986 7 4, p. 6 ir toliau.

⁸ OL L 242, 2002 9 10, p. 1 ir toliau.

Protokolo nuostatos atitinka Bendrijos politiką⁹, be to, ratifikavus Protokolą taip pat sustiprėtų tarpvalstybinis bendradarbiavimas su Šveicarija, Lichtenšteinu ir Monaku. Tai padėtų užtikrinti, kad Europos bendrijos tikslus įgyvendintų ir mūsų partneriai regionuose ir kad tokios iniciatyvos būtų skirtos visam Alpių ekoregionui. Europos bendrija įsipareigojo vykdyti keletą aplinkos politikos kryptių, kurias regionuose galėtų ir turėtų skatinti atitinkamos (tarp)valstybinės organizacijos, pavyzdžiui, Alpių konvencija.

Jungtinių Tautų bendrojoje klimato kaitos konvencijoje (JTBBKK) ir Kioto protokole reikalaujama, kad šalys suformuluotų, įgyvendintų, skelbtų ir reguliariai atnaujintų nacionalines ir regionines programas, kuriose būtų numatytos klimato kaitos stabdymo priemonės, sprendžiant šaltinių antropogeninių išmetamųjų teršalų problemą ir numatant visų Monrealio protokolo nereguliuojamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų šalinimą absorbentais. Susitariančios šalys turi imtis priemonių, kad sudarytų sąlygas tinkamam prisitaikymui prie klimato kaitos. EB ir valstybės narės, Šveicarija, Lichtenšteinas bei Monakas yra JTBBKK ir Kioto protokolo šalys. Alpių konvencijos protokoluose, visų pirma Energetikos protokole, kalbama apie būtinybę sušvelninti neišvengiamą klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti.

Tačiau Komisija siūlo pateikti išlygą, susijusią su Energetikos protokolo 9 straipsniu, dėl branduolinės energijos klausimų. Kalbant apie EB, tokie reikalavimai numatyti Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) steigimo sutartyje. Sprendimas, kuriuo buvo ratifikuota Alpių konvencija, remėsi ne Euratomo sutartimi, bet vien EB sutartimi. Sprendimo, leidžiančio ratifikuoti protokolą, teisinis pagrindas bus toks pat. Atitinkamai, Europos bendrijai nebus privalomas Energetikos protokolo 9 straipsnis, kai protokolas įsigalios Bendrijoje.

c) Turizmo protokolas

Turizmas ekonomiškai yra nepaprastai svarbus sektorius daugelyje Alpių vietų, todėl jis yra tiesiogiai susijęs su poveikiu aplinkosaugai bei vietos bendruomenėms bei yra nuo jų priklausomas. Turizmo veikloje daugiausia dalyvauja žmonės, atvykstantys iš vietovių, esančių už kalnų regiono ribų; jie daug prisideda prie ekonomikos gyvybingumo, taigi ir nuolatinių gyventojų regione išlaikymo. Tačiau kalnų regionas yra unikali ir ekologiškai labai jautri zona, tad siekiant tvarios regiono plėtros labai svarbu suderinti ekonominius interesus, vietos gyventojų poreikius ir aplinkosaugos klausimus.

Bendras Turizmo protokolo tikslas yra skatinti tvarų turizmą, visų pirma užtikrinant, kad jis būtų plėtojamas ir tvarkomas atsižvelgiant į jo poveikį aplinkai. Šiuo tikslu protokole numatytos konkrečios priemonės ir rekomendacijos, kurios gali būti panaudotos užtikrinant, kad aplinkosaugos poreikiai atsispindėtų inovacijose ir moksliniuose tyrimuose, monitoringe ir mokymuose, valdymo priemonėse ir strategijos, planavimo ir leidimo procedūrose, susijusiose su turizmu ir ypač jo kokybine plėtra.

⁹ KOM(97) 599 galutinis „Bendrijos strategijos ir veiksmų plano baltoji knyga“; KOM(02) 321 galutinis Galutinė žaliosios knygos „Europos strategija dėl energijos tiekimo saugumo“ ataskaita; OL L 283, 2001 10 27, p. 33 ir toliau. Direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje; OL L 1, 2003 1 4, p. 65 ir toliau, Direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo; OL L 176, 2003 7 15, p. 29 ir toliau, Sprendimas Nr. 1230/2003/EB, patvirtinantis daugiametę veiksmų programą energetikos srityje: „Protinga Europos energetika“ (2003–2006)

Neseniai priimtame darbiniam dokumente „Bendrijos turizmui skirtos priemonės“¹⁰ aiškiai parodoma, kiek daug yra ES politikos kryptių ir Bendrijos teisės aktų, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusių su tarptautiniu turizmu.

Savo komunikatu „Pagrindinės Europos turizmo tvarumo užtikrinimo kryptys“¹¹ Komisija siekia pradėti „Darbotvarkės 21“ procesą dėl Europos turizmo tvarumo, kad nuosekliai spręstų problemas aktyviai dalyvaujant visoms suinteresuotosioms šalims ir Europos, ir vietos lygmeniu. Jame taip pat pripažįstama, kad tam tikrose geografinėse vietovėse, tokiose kaip Alpės, reikia spręsti konkrečias papildomas problemas.

Turizmas vis sparčiau virsta pasauliniu reiškiniu, tačiau tuo pat metu jis išlieka pirmiausia vietos ir regioninės svarbos dalykas. Alpių konvencija ir jos Turizmo protokolas kartu su kitais protokolais, galinčiais turėti įtakos turizmo sektoriui, yra pagrindas skatinti ir koordinuoti visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą regioniniu ir vietos lygmeniu, siekiant, kad tvarumas taptų pagrindiniu Alpių regiono turizmo pasiūlos kokybės gerinimo stimulu.

Protokolo ratifikavimas taptų svarbiu politinio dėmesio ženklu Alpių bei apskritai kalnų regionams ir konkrečiu žingsniu tęsiant Pasaulio vadovų susitikime dėl tvarios plėtros ir 2002 m. Tarptautinių ekologinio turizmo metų bei Europos turizmo tvarumui skirtos „Darbotvarkės 21“ darbus.

3. IŠVADOS

Alpių konvencija¹² ir jos protokolai tai priemonės, kurios padeda Europos bendrijai stiprinti aplinkos apsaugą didelėje labai jautrioje tarpvalstybinėje zonoje. Europos bendrija yra įsipareigojusi siekti konvencijos ir protokolų tikslų. Protokolų¹³ pasirašymas buvo aiškus šių įsipareigojimų ženklas. Ratifikuodama šiuos protokolus, Europos bendrija aiškiai parodė savo pastangas skatinti tvarią plėtrą šiame svarbiame kalnų regione.

¹⁰ SEK(2004) 24.

¹¹ KOM(2003) 716.

¹² OL L 061, 1996 3 12, p. 31 ir toliau.

¹³ OL L 337, 2005 12 22, p. 27 ir toliau.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Alpių konvencijos Dirvožemių apsaugos protokolo, Energetikos protokolo ir Turizmo protokolo sudarymo Europos bendrijos vardu

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį ir 300 straipsnio 2 dalies pirmosios pastraipos pirmąjį sakinį bei 300 straipsnio 3 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹⁴,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę¹⁵,

kadangi:

- (1) Konvencija dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) Europos bendrijos vardu buvo sudaryta 1996 m. vasario 26 d. Tarybos sprendimu 96/191/EB¹⁶.
- (2) Taryba Europos bendrijos vardu 2005 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimu 2005/923/EB nusprendė pasirašyti Alpių konvencijos Dirvožemių apsaugos protokolą, Energetikos protokolą ir Turizmo protokolą¹⁷.
- (3) Protokoliai yra tai svarbus žingsnis įgyvendinant Alpių konvenciją, o Europos bendrija yra įsipareigojusi siekti šios konvencijos tikslų.
- (4) Alpių ekonominės, socialinės ir ekologinės tarpvalstybinės problemos išlieka pagrindiniu uždaviniu, kurį reikia spręsti šiame labai jautriame regione.
- (5) Bendrijos politikos kryptys, ypač Šeštosios aplinkos veikslių programos¹⁸ prioritetinės sritys, turi būti skatinamos ir stiprinamos visame Alpių regione.

¹⁴ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁵ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁶ OL L 061, 1996 3 12, p. 31 ir toliau.

¹⁷ OL L 337, 2005 12 22, p. 27 ir toliau.

¹⁸ OL L 242, 2002 9 10, p. 1 ir toliau.

- (6) Vienas pagrindinių Dirvožemių apsaugos protokolo uždavinių išsaugoti dirvožemių daugiafunkcinį vaidmenį, grindžiamą tvarios plėtros idėja. Privalo būti užtikrinamas tvarus dirvožemių derlingumas ir jų tiesioginė funkcija – toliau kaupti gamtos ir kultūros istoriją – ir užtikrinama, kad dirvožemiai bus naudojami žemės ūkiui ir miškininkystei, miestų planavimui ir turizmui, kitoms ekonominėms reikmėms, transportui ir infrastruktūrai bei bus žaliavų šaltinis.
- (7) Panaudojant bet kokį dirvožemių apsaugos būdą, reikia atsižvelgti į didelę regioninių ir vietos sąlygų įvairovę, egzistuojančią Alpių regione. Dirvožemių apsaugos protokolas galėtų padėti įgyvendinti atitinkamas priemones nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu.
- (8) Protokolo reikalavimai, tokie kaip dirvožemių monitoringas, erozijos, potvynių ir nuošliaužų rizikos zonų nustatymas, užterštų vietovių nustatymas bei suderintų duomenų bazių sukūrimas gali būti panaudoti formuojant Bendrijos dirvožemių apsaugos politiką.
- (9) Energetikos protokole reikalaujama imtis atitinkamų priemonių energijos taupymo, gamybos, įskaitant atsinaujinančios energijos šaltinių skatinimo, energijos transportavimo, tiekimo ir panaudojimo srityse, siekiant sudaryti geras tvarios plėtros sąlygas.
- (10) Energetikos protokolo nuostatos atitinka Šeštąją aplinkos veiksmų programą kovojant su klimato kaita bei skatinant tvarų gamtos išteklių tvarkymą ir panaudojimą. Protokolo nuostatos taip pat atitinka Bendrijos energetikos politiką¹⁹.
- (11) Energetikos protokolo ratifikavimas sustiprintų tarpvalstybinį bendradarbiavimą su Šveicarija, Lichtenšteinu ir Monaku. Tai padėtų užtikrinti, kad Europos bendrijos tikslus siektų įgyvendinti ir mūsų partneriai regionuose ir kad šios iniciatyvos būtų taikomos visam Alpių ekoregionui.
- (12) Kuriant naujas tarpvalstybines jungtis, ypač aukštos įtampos linijas, prioritetas teikiamas transeuropiniams energetikos tinklams (TEN-E) ir taikomos TEN-E gairėse²⁰ numatytos koordinavimo ir įgyvendinimo priemonės.

¹⁹ KOM(97) 599 galutinis „Bendrijos strategijos ir veiksmų plano baltoji knyga“; KOM(02) 321 galutinis Galutinė žaliosios knygos „Europos strategija dėl energijos tiekimo saugumo“ ataskaita; OL L 283, 2001 10 27, p. 33 ir toliau. Direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje; OL L 1, 2003 1 4, p. 65 ir toliau, Direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo; OL L 176, 2003 7 15, p. 29 ir toliau, Sprendimas Nr. 1230/2003/EB, patvirtinantis daugiametę veiksmų programą energetikos srityje. „Protinga Europos energetika“ (2003–2006)

²⁰ OL L 176, 2003 7 15, p. 11 ir toliau. 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas 1229/2003/EB, nustatantis tam tikras gaires transeuropiniams energetikos tinklams ir panaikinantį Sprendimą 1254/96/EB.

- (13) Europos bendrija, jos valstybės narės, Šveicarija, Lichtenšteinas ir Monakas yra Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKKK) ir Kioto protokolo šalys. JTBBKKK ir Kioto protokole reikalaujama, kad šalys suformuluotų, įgyvendintų, skelbtų ir reguliariai atnaujintų nacionalines ir regionines programas, kuriose būtų pateiktos klimato kaitos stabdymo priemonės, sprendžiant šaltinių antropogeninių išmetamųjų teršalų problemą ir numatant visų Monrealio protokolo nereguliuojamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų šalinimą absorbentais.
- (14) Energetikos protokolas padeda įgyvendinti JTBBKKK reikalavimus imtis priemonių sudaryti sąlygas tinkamam prisitaikymui prie klimato kaitos.
- (15) Turizmas – ekonomiškai labai svarbus sektorius daugelyje Alpių vietų ir yra tiesiogiai susijęs su poveikiu aplinkai bei visuomenei bei nuo jo priklausomas.
- (16) Kadangi kalnų regionas yra unikali ir ekologiškai labai jautri zona, siekiant tvarios regiono plėtros nepaprastai svarbu suderinti ekonominius interesus, vietos gyventojų poreikius ir aplinkosauginius klausimus.
- (17) Turizmas vis sparčiau virsta pasauliniu reiškiniu, tačiau tuo pat metu jis išlieka sritimi, kurioje atsakomybė pirmiausiai tenka vietos ir regioniniam lygmeniui. Alpių konvencija ir jos Turizmo protokolas drauge su kitais protokolais, galinčiais turėti įtakos turizmo sektoriui, yra pagrindas skatinti ir koordinuoti visų suinteresuotųjų šalių regioniniame ir vietos lygmenyje dalyvavimą, siekiant, kad tvarumas taptų pagrindiniu Alpių regiono turizmo pasiūlos kokybės gerinimo stimulu.
- (18) Bendras Turizmo protokolo tikslas yra skatinti tvarų turizmą, visų pirma užtikrinant, kad jis būtų plėtojamas ir tvarkomas atsižvelgiant į jo poveikį aplinkai. Šiuo tikslu, protokole numatytos konkrečios priemonės ir rekomendacijos, kurios gali būti panaudotos užtikrinant, kad aplinkosaugos poreikiai atsispindėtų inovacijose ir moksliniuose tyrimuose, monitoringe ir mokymuose, valdymo priemonėse ir strategijų, planavimo ir leidimo procedūrose, susijusiose su turizmu ir ypač jo kokybine plėtra.
- (19) Trijų protokolų susitariančiosios šalys skatina atitinkamą švietimą ir mokymus ir papildomai skatina visuomenės informavimą apie kiekvieno iš šių trijų protokolų tikslus, priemones ir įgyvendinimą.
- (20) Tikslinga, kad Europos bendrija šiuos protokolus patvirtintų,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

1991 m. lapkričio 7 d. Zalcburge pasirašyti Alpių konvencijos Dirvožemių apsaugos protokolas, Energetikos protokolas ir Turizmo protokolas patvirtinami Europos bendrijos vardu.

Protokolų tekstai pridedami prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Europos Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) pateikti Austrijos Respublikai Bendrijos vardu patvirtinimo dokumentą pagal Dirvožemių apsaugos protokolo 27 straipsnį, Energetikos protokolo 21 straipsnį ir Turizmo protokolo 28 straipsnį.

Tuo pačiu metu paskirtas (-i) asmuo (-enys) pateikia išlygas ir deklaracijas, pateikiamas šio sprendimo priede.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje,

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

I PRIEDAS
1991 METŲ ALPIŲ KONVENCIJOS
ĮGYVENDINIMO
DIRVOŽEMIŲ APSAUGOS SRITYJE PROTOKOLAS
PROTOKOLAS „DIRVOŽEMIŲ APSAUGA“

Preambulė

Vokietijos Federacinė Respublika,

Austrijos Respublika,

Prancūzijos Respublika,

Italijos Respublika,

Lichtenšteino Kunigaikštystė,

Monako Kunigaikštystė,

Slovėnijos Respublika,

Šveicarijos Konfederacija,

ir

Europos bendrija,

laikydamosi 1991 m. lapkričio 7 d. Konvencijoje dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) iškelto uždavinio įgyvendinti bendrą Alpių regiono apsaugos ir darnaus vystymosi politiką,

įgyvendindamos savo įsipareigojimus, numatytus Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse,

siekdamos sumažinti dirovožemiui daromą žalą ir tos žalos pavojingumą, ypač naudojant dirovožemį tausojančius žemės ūkio ir miškų gamybos būdus, ekonomiškai naudojant dirovožemius, stabdant eroziją ir ribojant dirovožemių nepralaidumą vandeniui,

pripažindamos, kad yra visuotinai svarbu apsaugoti Alpių regiono dirovožemius, darniai jas tvarkyti ir nualintose vietose atkurti natūralias funkcijas,

pripažindamos, kad Alpės – viena iš didžiausių gamtinių teritorijų Europoje – pasižymi ekologine įvairove, o ten esančios ekosistemos yra itin jautrios ir jų funkcionavimo pajėgumas turėtų būti saugomas,

įsitikinusios, kad vietos gyventojams turi būti sudaryta galimybė rengti savus socialinės, kultūrinės bei ekonominės plėtros planus ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, dalyvauti įgyvendinant juos,

suprasdamos, kad Alpių regionas vietos gyventojams yra svarbi gyvenamoji ir ekonominės veiklos vykdymo vieta, o kitų regionų gyventojams – poilsio vieta, kad įgyvendinant įvairius su naudojimu susijusius reikalavimus, konkrečiai nustatytus Alpių regionui, dirovožemių funkcijos gali būti neapsaugotos ir dėl to ekonominiai interesai turės būti suderinti su ekologiniais reikalavimais,

pripažindamos, kad dirovožemių vaidmuo ekosistemose yra išskirtinis, dirovožemių atnaujinimas ir dirovožemių, kuriems buvo padaryta žala, atgaivinimas vyksta labai lėtai, kad dėl Alpių teritorijos topografinių ypatumų dirovožemių erozija gali didėti, dirovožemiuose kaupiasi teršalai, o iš užterštų žemių teršalai gali plisti į kaimynines ekosistemas, kelti pavojų žmonėms, gyvūnams ir augalams,

suprasdamos, kad dirovožemių naudojimas, ypač vykstant urbanizacijai, vystant pramonę ir amatus, infrastruktūrą, iškasenų gavybą, turizmą, žemės ir miškų ūkį bei transporto sektorių, gali būti žalingo poveikio dirovožemiams – ir kiekybinio, ir kokybinio – priežastis ir kad dėl to, siekiant apsaugoti dirovožemius, turi būti pasiūlytos tinkamos ir integruotos apsaugos priemonės, ribojančios žalą ir ją atitaisančios,

atsižvelgdamos į tai, kad dirovožemių apsauga yra glaudžiai susijusi su kitomis Alpių regione įgyvendinamomis politikos kryptimis ir atitinkamai turi būti derinama su kitomis mokslo šakomis bei sektoriais,

įsitikinusios, kad kai kurios problemos gali būti išspręstos tik valstybėms tarpusavyje bendradarbiaujant ir kad Alpių regiono valstybės turi imtis bendrų priemonių, kurias, priklausomai nuo turimų išteklių, įgyvendina protokolą pasirašiusios šalys,

susitarė:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Tikslai

- (1) Šis protokolas sudarytas siekiant įgyvendinti įsipareigojimus, kuriuos žemės apsaugos srityje prisiėmė Alpių konvenciją pasirašiusios Susitariančiosios Šalys.
- (2) Dirovožemiai, atsižvelgiant į
 1. tokias natūralias jų funkcijas kaip:
 - a) gyvybiškai svarbus pagrindas ir erdvė žmonėms, gyvūnams, augalams bei mikroorganizmams,
 - b) svarbi gamtos ir gamtovaizdžio dalis,
 - c) ekosistemų dalis, kurioje vyksta vandens apytaka ir kaupiasi maitinamieji elementai,

- d) vieta, kurioje vyksta medžiagų perdirbimas ir reguliavimas, ypač svarbi filtravimo, apsaugos bei atsargų kaupimo pajėgumu, pirmiausia požeminių vandenų apsaugai,
 - e) genetinis rezervuaras,
2. atsižvelgiant į gamtos ir kultūros istorijos saugotojo funkcijas ir
3. siekiant užtikrinti žemės naudojimą:
- a) žemės ūkiui, įskaitant ganyklas ir miškų ūkį,
 - b) urbanizacijai ir turistinei veiklai,
 - c) kitoms ekonominės veiklos rūšims, transportui, tiekimui ir skirstymui, vandens ir atliekų šalinimui,
 - d) kaip gamtinių išteklių telkinį,

turi būti darniai saugomi, įskaitant visas sudedamąsias jų dalis. Pirmiausia turi būti užtikrintos ir ilgalaikėje perspektyvoje kiekybiškai bei kokybiškai saugomos ekologinės dirovožemių funkcijos kaip pagrindinė ekosistemų dalis. Turi būti skatinama atgaivinti dirovožemius, kuriems buvo padaryta žala.

- (3) Pagrindinis priemonių, kurių skatinama imtis, tikslas – naudoti dirovožemius atsižvelgiant į aplinką, ekonomiškai eksploatuoti plotus, užkirsti kelią erozijai bei kenksmingiems dirovožemių struktūros pokyčiams ir kuo labiau sumažinti teršalų patekimą į dirovožemius.
- (4) Pirmiausia turi būti saugoma ir skatinama Alpių teritorijai ir kitoms tipingoms vietoms būdinga dirovožemių įvairovė.
- (5) Šiuo atžvilgiu yra itin svarbu įgyvendinti prevencijos principą, kuris užtikrina dirovožemių funkcionavimo pajėgumą bei galimybes ją panaudoti įvairiems tikslams ir dirovožemių naudojimą ateityje, siekiant įgyvendinti darnų vystymąsi.

2 straipsnis

Pagrindiniai įsipareigojimai

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja imtis teisinių ir administracinių priemonių, būtinų Alpių regiono dirovožemių apsaugai užtikrinti. Už šių priemonių įgyvendinimo tikrinimą yra atsakingos nacionalinės institucijos.
- (2) Kilus pavojui, kad dirovožemių funkcionavimo pajėgumui gali būti daroma sunki ir ilgalaikė žala, turi būti laikomasi bendros taisyklės, kad dirovožemių apsaugos reikalai yra svarbesni už jos naudojimo reikalus.

- (3) Susitariančiosios Šalys nagrinėja galimybes mokestinėmis ir (arba) finansinėmis priemonėmis remti šiame protokole numatytas priemones, kad Alpių regiono dirovožemiai būtų apsaugoti. Priemonėms, kurios yra suderinamos su žemės apsauga ir ekonomiško bei ekologiško dirovožemių naudojimo tikslais, turėtų būti skiriama konkreti parama.

3 straipsnis

Protokolo tikslai įgyvendinant kitas politikos kryptis

Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos kitas politikos kryptis, įsipareigoja atsižvelgti ir į šio protokolo tikslus. Alpių regione į šiuos tikslus ypač atsižvelgiama teritorijos planavimo, urbanizacijos ir transporto, energijos, žemės ir miškų ūkio, žaliavų eksploatavimo, pramonės, amatininkystės, turizmo, gamtos apsaugos ir kraštovaizdžių tvarkymo, vandens ūkio ir atliekų tvarkymo bei oro kokybės sektoriuose.

4 straipsnis

Teritorinių institucijų indėlis

- (1) Pagal dabartinę institucinę sistemą kiekviena Susitariančioji Šalis, siekdama skatinti solidarų atsakomybės pasidalijimą, apibrėžia tinkamiausią tiesiogiai susijusių institucijų ir teritorinių institucijų koordinavimo bei bendradarbiavimo lygį, pirmiausia stengdamasi panaudoti Alpių regiono bendradarbiavimą ir jį plėtoti, įgyvendindama dirovožemių apsaugos politikos kryptis ir su tuo susijusias priemones.
- (2) Tiesiogiai susijusios teritorinės institucijos dalyvauja įvairiuose šių politikos krypčių ir priemonių rengimo bei įgyvendinimo etapuose, nepažeisdamos joms nustatytos kompetencijos ir dabartinės institucinės sistemos.

5 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys remia glaudesnę atitinkamų kompetentingų institucijų tarptautinį bendradarbiavimą, ypač sudarant dirovožemių kadastrus, stebint dirovožemius, nustatant ir prižiūrint saugomas ir užterštas teritorijas bei rizikos zonas, naudojantis duomenų bazėmis ir jas derinant, koordinuojant su Alpių dirovožemių apsauga susijusius tyrimus bei keičiantis šalių turima informacija.
- (2) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja pašalinti kliūtis, trukdančias tarptautiniam Alpių regiono teritorinių institucijų bendradarbiavimui, ir skatinti bendras problemas spręsti tinkamiausiu lygiu.
- (3) Kai su žemės apsauga susijusias priemones turi apibrėžti atsakingos valstybių ar tarptautinės institucijos, teritorinėms institucijoms turi būti sudaryta galimybė deramai supažindinti su gyventojų interesais

II skyrius

Konkrečios priemonės

6 straipsnis

Teritorinių ribų nustatymas

Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nustatant saugomų teritorijų ribas būtų įtrauktos ir teritorijos, kurias pageidautina saugoti. Pirmiausia turi būti saugomi saviti natūraliai susiformavę ir uolėti dariniai arba dariniai, itin svarbūs žemės evoliucijos pažinimui.

7 straipsnis

Ekonomiškas ir saugus žemių naudojimas

- (1) Rengiant ir įgyvendinant protokolo „Teritorijos planavimas ir darnus vystymasis“ 9 straipsnio trečiojoje pastraipoje numatytus planus ir (arba) programas, turi būti atsižvelgta į poreikius, susijusius su žemės apsauga, ypač į ekonomišką žemės ir plotų naudojimą.
- (2) Siekdamas apriboti žemės nepralaidumą vandeniui ir jos naudojimą, Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad būtų taikomi plotus taupantys ir žemę tausojantys statybos būdai. Vykstant urbanizacijai, jos pirmiausia atsižvelgia į vidaus teritorijas, ribodamos gyvenviečių plėtrą.
- (3) Tiriant poveikį aplinkai ir rengiant didžiuosius pramonės, statybų bei infrastruktūros, ypač transporto, energijos ir turizmo infrastruktūros, projektus, atliekant nacionalines procedūras turi būti atsižvelgiama į žemės apsaugą ir ribotą plotų pasiūlą Alpių regione.
- (4) Jeigu gamtinės sąlygos leidžia, nebenaudojami ar nualinti dirovožemiai, ypač sąvartynai, atliekų kaupai šalia šachtų, infrastruktūros, slidinėjimo trasos, turi būti atgaivintos arba vėl paruoštos naudojimui.

8 straipsnis

Ekonomiškas žemės naudojimas ir žaliavų gavyba tausojant žemes

- (1) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad iš žemės išgautos žaliavos būtų naudojamos ekonomiškai. Jos prižiūri, kad pirmenybė būtų teikiama pakaitiniams produktams ir kad būtų išnaudotos galimybės perdirbti atliekas arba skatinama tokių galimybių plėtra.
- (2) Eksploatuojant, tvarkant ir naudojant iš žemės išgautas žaliavas kuo labiau turi būti sumažinta kitoms dirovožemių funkcijoms daroma žala. Teritorijose, kuriose dirovožemių funkcijų apsauga yra itin svarbi, ir teritorijose, kuriose išgaunamas geriamasis vanduo, žaliavos neturėtų būti išgaunamos.

9 straipsnis

Pelkių ir durpynų žemių apsauga

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja saugoti aukštapelkinius ir žemapelkinius durpynus. Šiuo tikslu turėtų būti siekiama, kad per vidutinės trukmės laikotarpį vietoj durpių būtų pradėta naudoti kita medžiaga.
- (2) Pelkėse ir durpynuose sausinimo priemonės bus taikomos naudojant tik jau esančius tinklus, išskyrus išimtinius tinkamai pagrįstus atvejus. Turėtų būti skatinamos priemonės, kuriomis jau nusausintoms teritorijoms grąžinama jų natūrali būseną.
- (3) Laikantis bendros taisyklės, durpinga dirva neturėtų būti naudojama arba, jei yra naudojama žemės ūkiui, eksploatuojama taip, kad nekeistų svo ypatumų.

10 straipsnis

Rizikos zonų nustatymas ir tvarkymas

- (1) Susitariančiosios Šalys nutaria sudaryti Alpių teritorijų, kurioms yra iškilęs geologinis, hidrogeologinis ir hidrologinis pavojus, ypač teritorijų, kuriose vyksta žemės slinkimai (nuošliaužos, lavos išsiveržimas, įgriuvos, sniego griūtys ir potvyniai), kartografiją, surašyti šias teritorijas į kadastrą ir, jei reikia, apibrėžti pavojingų teritorijų ribas. Prireikus turi būti atsižvelgta į žemės drebėjimų keliamus pavojus.
- (2) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad pavojingose teritorijose kiek yra įmanoma būtų naudojamos gamtai nekenkiančios statybos technologijos, naudojant vietinius ir tradicinius, prie vietos kraštovaizdžio sąlygų pritaikytus įrenginius. Kartu su šiomis priemonėmis, siekiant jas paremti, turi būti įgyvendinamos atitinkamos miškininkystės priemonės.

11 straipsnis

Alpių teritorijų, kurioms yra iškilęs erozijos pavojus, ribų nustatymas ir tvarkymas

- (1) Susitariančiosios Šalys nutaria sudaryti Alpių teritorijų, kuriose vyksta erozija, kartografiją, ir įtraukti jas į žemės kadastrą, laikydamosi lyginamųjų kriterijų, nustatytų atsižvelgiant į erozijos dydį, jei tai yra būtina siekiant apsaugoti materialųjį turtą.
- (2) Dirovožemių erozija turi būti kuo labiau apribota. Plotai, kuriems vykstant dirovožemių erozijai ir slenkant žemei buvo padaryta žala, turėtų būti sutvarkyti, kiek to reikia siekiant apsaugoti žmones ir materialųjį turtą.
- (3) Kad būtų apsaugoti žmonės ir materialusis turtas, siekiant sustabdyti vandens eroziją ir sumažinti nuotėkio poveikį pirmiausia turėtų būti naudojami žalos gamtai nedarantys hidraulikos, statybos ir miškų eksploatavimo įrenginiai.

12 straipsnis

Žemės ūkis, ganyklos ir miškų ūkis

- (1) Kad žemė būtų apsaugota nuo žalingų erozijos ir žemės tankinimo, Susitariančiosios Šalys įsipareigoja naudotis tinkama, vietos sąlygoms pritaikyta vertimosi žemės bei miškų ūkiu ir žemės naudojimo ganykloms praktika.
- (2) Dėl medžiagų patekimo į žemę naudojant trąšas ar augalų apsaugos preparatus, tai Susitariančiosios Šalys parengia ir taiko bendrus tinkamos techninės praktikos kriterijus. Trąšų pobūdis bei kiekis ir tręšimo laikas turi būti pritaikyti atsižvelgiant į augalų poreikius – į žemėje sukauptas maistines ir organines medžiagas ir žemdirbystės bei aplinkos sąlygas. Tam turi būti įgyvendinami ekologiniai integruoti gamybos būdai, ir didžiausias gyvulių skaičius plote nustatomas atsižvelgiant į gamtines aplinkos sąlygas bei augalų augimą.
- (3) Alpių ganyklose pirmiausia turėtų būti sumažintas mineralinių trąšų ir augalų apsaugos preparatų naudojimas. Nebenaudotinas nuotėkų dumbblas.

13 straipsnis

Miškininkystės ir kitos priemonės

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kalnų miškuose, kurie itin daug prisideda prie teritorijų, kuriose auga, arba ypač gyvenviečių, teritorijų, kuriose veikia transporto infrastruktūros, dirbamų ir kitų žemių, apsaugos, teikti pirmenybę miškų apsauginei funkcijai ir valdyti miškus įgyvendinant apsaugos tikslą. Tie kalnų miškai turi būti saugomi vietoje.
- (2) Pirmiausia miškai turi būti eksploatuojami ir prižiūrimi taip, kad būtų išvengta žalingų dirvožemio erozijos ir žemės tankinimo. Šiuo tikslu turi būti skatinama prie vietovės pritaikyta miškininkystė ir natūrali miškų regeneracija.

14 straipsnis

Turizmo infrastruktūrų poveikis

- (1) Susitariančiosios Šalys stengsis, kad:
 - užsiimant turistine veikla Alpių regiono dirvožemiams nebūtų padarytas neigiamas poveikis;
 - intensyvios turistinės veiklos nualinta dirvožemiai būtų atgaivinti, ypač, jei tai įmanoma, sodinant augalus ir naudojant žalos gamtai nedarančią statybos techniką. Vėliau dirvožemiai turėtų būti naudojami taip, kad panaši žala nebebūtų daroma;
 - leidimai statyti ir lyginti slidinėjimo trasas apsaugos funkciją atliekančiuose miškuose būtų išduodami tik išimties atveju, jei yra imtasi kompensacinių priemonių, ir kad leidimai nebūtų išduoti rizikos zonoje esančiose teritorijose.

- (2) Cheminius ir biologinius priedus trasų paruošimui bus leidžiama naudoti tik tada, kai bus patvirtinta, kad jie atitinka aplinkos reikalavimus.
- (3) Nustačius, kad dirvožemiams ir augalams padaryta didelė žala, Susitariančiosios Šalys kaip galima greičiau imsis žalai atitaisyti būtinų priemonių.

15 straipsnis

Teršalų patekimo į žemę ribojimas

- (1) Susitariančiosios Šalys stengsis, kad kuo labiau prevenciškai būtų sumažintas teršalų patekimas į dirvožemius per atmosferą, vandenį, šalinant atliekas ir naudojant kenksmingas aplinkai medžiagas. Pirmenybė bus teikiama priemonėms, kuriomis teršalų patekimas apribojamas pradiniam etape.
- (2) Siekdamas, kad dirvožemiai nebūtų teršiami naudojant kenksmingas medžiagas, Susitariančiosios Šalys priima technines nuostatas, numato atlikti tikrinimus ir įgyvendina tyrimų programas bei informavimo veiksmus.

16 straipsnis

Ekologiškas slidžių dangą šalinančių preparatų naudojimas ir barstymas smėliu

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kiek galima labiau sumažinti druskų naudojimą slidžiai dangai šalinti ir kiek įmanoma naudoti tokius slidžių dangą naikinančius ir mažiau kenksmingus produktus kaip žvyras ir smėlis.

17 straipsnis

Užteršta žemė, anksčiau užterštos teritorijos, atliekų tvarkymo programos

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja sudaryti jų teritorijoje esančių anksčiau užterštų vietų ir plotų, kurie įtariamai buvę užteršti, sąrašą (anksčiau užterštų vietų sąrašas), kad ištirtų šių plotų būklę ir, taikydamos lyginamuosius metodus, įvertintų jų keliamą pavoją.
- (2) Kad dirvožemiai nebūtų užteršti ir kad būtų pasirengta atlikti išankstinį tvarkymą, atliekų ir medžiagų liekanų tvarkymą bei įrengti atliekų saugojimo vietą laikantis aplinkos reikalavimų, turi būti parengtos ir įgyvendintos atliekų tvarkymo programos.

18 straipsnis

Papildomos priemonės

Siekdamas apsaugoti žemę, Susitariančiosios Šalys gali imtis papildomų, šiame protokole nenumatytų, priemonių.

III skyrius

Tyrimai, mokymas ir informavimas

19 straipsnis

Tyrimai ir stebėjimas

- (1) Glaudžiai bendradarbiaudamos, Susitariančiosios Šalys skatina ir derina tyrimus bei sistemingą stebėjimą, kurie yra reikalingi siekiant šio protokolo tikslų.
- (2) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nacionaliniai tyrimų ir sistemingo stebėjimo rezultatai būtų integruoti į bendrą nuolatinio stebėjimo ir informavimo sistemą ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, būtų prieinami visuomenei.
- (3) Susitariančiosios Šalys nutaria koordinuoti savus su dirvožemių apsauga susijusius Alpių tyrimų projektus, atsižvelgdamos į kitą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu vykstančią tyrimų raidą, ir numato įgyvendinti bendrą tyrimų veiklą.
- (4) Atskirai dėmesys bus skiriamas žalai, kurią dirvožemiams daro žmonių veikla, dirvožemių regeneracijos galimybių įvertinimui ir atitinkamos geriausiai pritaikytos technikos tyrimui.

20 straipsnis

Suderintų duomenų bazių kūrimas

- (1) Susitariančiosios Šalys nutaria Alpių stebėjimo ir informavimo sistemoje sukurti lyginamąsias duomenų bazes (pedologiniai parametrai, mėginių pavyzdžiai, analizės būdai, vertinimai) ir sudaryti galimybę keistis duomenimis.
- (2) Susitariančiosios Šalys pritaria tam, kad pirmiausia turi būti tiriamos dirvožemiams kenksmingos medžiagos, ir užtikrina lyginamųjų vertinimo kriterijų apibrėžimą.
- (3) Susitariančiosios Šalys siekia sudaryti reprezentatyvų Alpių žemės būklės sąrašą, naudojamos tuos pačius vertinimo pagrindus bei suderintus būdus ir atsižvelgdamos į geologinę ir hidrogeologinę padėtį.

21 straipsnis

Būstinių, kuriose vykdomas nuolatinis stebėjimas, steigimas ir aplinkos stebėjimo koordinavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja Alpių regione steigti būstines, kuriose būtų vykdomas nuolatinis stebėjimas (tikrinimai ir techninė kontrolė), ir integruoti jas į Alpių dirvožemių stebėjimo tinklą.
- (2) Susitariančiosios Šalys nutaria valstybių atliekamus dirvožemių stebėjimus koordinuoti su oro, vandens, augmenijos ir gyvūnijos sektoriuose dirbančiomis aplinkos institucijomis.

- (3) Įgyvendindamos šiuos tyrimus, Susitariančiosios Šalys, laikydamosi lyginamųjų kriterijų, kurs dirvožemių pavyzdžių bankus.

22 straipsnis

Mokymas ir informavimas

Susitariančiosios Šalys skatina pradinį bei tęstinį mokymą ir visuomenės informavimą apie šio protokolo tikslus, priemones ir įgyvendinimą.

IV skyrius

Įgyvendinimas, tikrinimas ir vertinimas

23 straipsnis

Įgyvendinimas

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja, imdamosi visų tinkamų priemonių, užtikrinti šio protokolo įgyvendinimą, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos.

24 straipsnis

Įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys Nuolatiniam komitetui reguliariai teikia ataskaitas apie pagal šį protokolą įgyvendinamas priemones. Ataskaitose taip pat nagrinėjamas priemonių, kurių buvo imtasi, veiksmingumas. Alpių konferencija nustato ataskaitų periodiškumą.
- (2) Nuolatinis komitetas šias ataskaitas nagrinėja tikrindamas, ar Susitariančiosios Šalys įgyvendino protokole numatytus įsipareigojimus. Jis taip pat gali paprašyti atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pateikti papildomos informacijos arba gali naudotis kitais informacijos šaltiniais.
- (3) Nuolatinis komitetas Alpių konferencijai pateikia šiame protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse ataskaitą.
- (4) Alpių konferencija nagrinėja šią ataskaitą. Nustačiusi, kad įsipareigojimų nebuvo laikomasi, ji gali priimti rekomendacijas.

25 straipsnis

Nuostatų veiksmingumo vertinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys reguliariai nagrinėja šio protokolo nuostatų veiksmingumą ir jas vertina. Jos siūlo priimti atitinkamas šio protokolo pataisas, jei tai yra būtina siekiant tikslų.

- (2) Pagal dabartinę institucinę sistemą atliekant šį vertinimą dalyvauja vietos valdžios įstaigos. Gali būti konsultuojamasi su šioje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

26 straipsnis

Alpių konvencijos ir protokolo sąsajos

- (1) Šis protokolas yra Alpių konvencijos protokolas pagal konvencijos 2 straipsnį ir kitus atitinkamus straipsnius.
- (2) Nė viena valstybė negali tapti šio protokolo Susitariančiąja Šalimi, jei nėra Alpių konvencijos Susitariančioji Šalis. Alpių konvencijos denonsavimas yra ir šio protokolo denonsavimas.
- (3) Alpių konferencijoje sprendžiant su šiuo protokolu susijusius klausimus, balsavime gali dalyvauti tik šio protokolo Susitariančiosios Šalys.

27 straipsnis

Pasirašymas ir ratifikavimas

- (1) Šis protokolas Alpių konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir Europos bendrijai teikiamas pasirašyti 1998 m. spalio 16 d. Austrijos Respublikoje, kuri yra depozitaras, nuo 1998 m. lapkričio 16 d.
- (2) Šis protokolas Susitariančiosioms Šalims, kurios išreiškė savo sutikimą būti saistomos protokolo, įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.
- (3) Jeigu Susitariančiosios Šalys vėliau išreiškia savo sutikimą būti saistomos protokolo, protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas. Įsigaliojus protokolo pataisai, visos naujos šio protokolo Susitariančiosios Šalys tampa pataisyto protokolo Susitariančiosiomis Šalimis.

28 straipsnis

Pranešimai

Depozitaras praneša visoms preambulėje nurodytoms valstybėms ir Europos bendrijai apie:

- a) visus pasirašymus,
- b) visus deponuojamus ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus,

- c) įsigaliojimo datą,
- d) visas Susitariančiosios Šalies ar pasirašiusiosios šalies priimtas deklaracijas,
- e) visus denonsavimus, apie kuriuos pranešė Susitariančioji Šalis, įskaitant denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį protokolą.

Priimta 1998 m. spalio 16 d. Blede prancūzų, vokiečių, italų ir slovėnų kalbomis. Visi keturi tekstai yra autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Austrijos Respublikos archyvuose. Depozitaras išsiunčia visoms šį protokolą pasirašiusioms valstybėms patvirtintas kopijas.

**1991 METŲ ALPIŲ KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO
ENERGETIKOS SRITYJE PROTOKOLAS
PROTOKOLAS „ENERGETIKA“**

Preambulė

Vokietijos Federacinė Respublika,

Austrijos Respublika,

Prancūzijos Respublika,

Italijos Respublika,

Lichtenšteino Kunigaikštystė,

Monako Kunigaikštystė,

Slovėnijos Respublika,

Šveicarijos Konfederacija,

ir

Europos bendrija,

laikydamosi 1991 m. lapkričio 7 d. Konvencijoje dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) iškelto uždavinio įgyvendinti bendrą Alpių regiono apsaugos ir darnaus vystymosi politiką,

įgyvendindamos savo įsipareigojimus, numatytus Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse,

suprasdamos energijos gamybos, paskirstymo ir naudojimo nekenkiant gamtai ir kraštovaizdžiui bei laikantis aplinkos reikalavimų svarbą ir priemonių, skirtų energijai taupyti, skatinimo svarbą,

atsižvelgdamos į būtinybę sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą Alpių regione ir taip įgyvendinti įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją,

įsitikinusios, kad ekonominiai interesai turi būti suderinti su ekologiniais reikalavimais,

įsitikinusios, kad Alpės Europos mastu yra itin svarbi teritorija, kad jų paveldas yra unikalus bei geomorfologiniu, klimato, vandens, augalijos, gyvūnijos, kraštovaizdžių ir kultūros požiūriu įvairus ir kad už Alpių kalnų, slėnių bei priekalnių apsaugą negali būti atsakingos tik Alpių regiono valstybės,

suprasdamos, kad Alpės yra ne tik vietos gyventojams svarbi gyvenamoji ir ekonominės veiklos vykdymo vieta, bet ir labai svarbus regionas Alpių teritorijai nepriklausančioms valstybėms, ypač dėl to, kad per jį tranzitu yra vežamos prekės ir keliauja žmonės, taip pat kad yra nutiesti elektros energijos skirstymo tinklai,

atsižvelgdamos į Alpių regiono aplinkos jautrumą, ypač energijos gamybos, transportavimo ir naudojimo veiklos rūšių, kurios yra neatsiejamos nuo gamtos apsaugos, teritorinio planavimo ir žemės naudojimo, atžvilgiu,

atsižvelgdamos į tai, kad, kai kyla pavojus Alpių teritorijos aplinkai, ypač dėl galimų klimato pokyčių, susijusių su žmonių veikla, yra būtina daug dėmesio skirti glaudžioms, tarp socialinės ir ekonominės žmonių veiklos ir ekosistemų išsaugojimo egzistuojančioms sąsajoms, – dėl to, ypač Alpių regione, turi būti imtasi atitinkamų įvairių priemonių, bendrai sutarus su vietos gyventojais, politinėmis institucijomis ir ekonomikos bei socialinių reikalų organizacijomis,

įsitikinusios, kad vietos gyventojams turi būti sudaryta galimybė rengti savus socialinės, kultūrinės ir ekonominės plėtros planus bei, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, dalyvauti įgyvendinant juos,

įsitikinusios, kad kai kurios problemos gali būti išspręstos tik valstybėms tarpusavyje bendradarbiaujant ir kad Alpių regiono valstybės bei tiesiogiai susijusios teritorinės institucijos turi imtis bendrų priemonių,

įsitikinusios, kad energijos poreikių tenkinimas yra svarbus ekonominės ir socialinės plėtros veiksnys ir Alpių regione, ir už jo ribų,

suprasdamos ekonominių priemonių, kurios leistų geriau įvertinti tikrąsias sąnaudas apskaičiuojant energijos kainas, panaudojimo ir vėlesnio tobulinimo svarbą,

įsitikinusios, kad Alpių regiono įnašas tenkinant energijos poreikius Europoje yra tvarus ir kad šiame regione, be pakankamų geriamojo vandens išteklių, turi būti ir užtekinai energetinių išteklių, reikalingų žmonių gyvenimo ir ekonominio produktyvumo sąlygoms gerinti,

įsitikinusios, kad Alpių regiono vaidmuo sujungiant Europos šalių energetikos sistemas yra itin svarbus,

įsitikinusios, kad Alpių regione priemonėmis, taikomomis siekiant racionaliai naudoti energiją ir subalansuotai eksploatuoti vandens bei medienos išteklius, yra prisidedama prie energetinių poreikių tenkinimo įgyvendinant nacionalinę ekonomiką ir kad biologinės masės bei saulės energijos naudojimas tampa vis svarbesnis,

susitarė:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Tikslai

Susitariančiosios Šalys energijos taupymo, gamybos, transportavimo, skirstymo ir naudojimo teritorijoje, kurioje galioja Alpių konvencija, srityje išsipareigoja sudaryti pagrindines sąlygas ir imtis priemonių, kuriomis galima sukurti tokią energetinę padėtį, kuri atitiktų darnaus vystymosi nuostatas ir būtų suderinama su konkrečiomis Alpių regionui būdingomis leistinomis ribomis; įgyvendindamos šias priemones Susitariančiosios Šalys svariai prisidės prie gyventojų ir aplinkos apsaugos bei išteklių ir klimato saugojimo.

2 straipsnis

Pagrindiniai išsipareigojimai

- (1) Pagal šį protokolą Susitariančiosios Šalys pirmiausia siekia:
 - a) suderinti savo vykdomą energetinės ekonomikos planavimą su bendru Alpių regiono teritoriniu planavimu;
 - b) atsižvelgiant į aplinkos apsaugos poreikius, suderinti energijos gamybos, transportavimo ir skirstymo sistemas, kad Alpių regione būtų optimizuotas bendras infrastruktūrų sistemos pajėgumas;
 - c) apriboti energetinės kilmės poveikį aplinkai optimizuojant paslaugų teikimą galutiniams energijos vartotojams, imantis, jei tai yra įmanoma, be visų kitų, ir tokių priemonių:
 - energijos poreikių sumažinimas taikant veiksmingesnius gamybos būdus;
 - didesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas energijos poreikiams, kurie nepatenkinami naudojant kitus šaltinius, patenkinti;
 - esančių įrenginių pajėgumo optimizavimas energijai iš neatsinaujinančių energijos šaltinių gaminti;
 - d) apriboti neigiamą energetikos infrastruktūrų poveikį aplinkai ir kraštovaizdžiams, įskaitant poveikį, susijusį su infrastruktūrų atliekų tvarkymu, imantis naujoms infrastruktūroms skirtų prevencinių priemonių ir, jei reikia, tobulinant jau veikiančius įrenginius.
- (2) Statant naujas didelės apimties energetikos infrastruktūras ir itin padidėjus jau esančių infrastruktūrų pajėgumui, Susitariančiosios Šalys, laikydamosi galiojančių teisės nuostatų, teritoriniu, socialiniu bei ekonominiu požiūriu, kaip yra numatyta 12 straipsnyje, įvertina poveikį Alpių regiono aplinkai ir infrastruktūrų poveikį.

Igyvendinant projektus, kurie gali daryti tarpvalstybinį poveikį, šalys pripažįsta teisę konsultuotis tarptautiniu lygiu.

- (3) Igyvendindamos energetikos politiką šalys atsižvelgia į tai, kad Alpių regione gali būti naudojami atsinaujinančios energijos šaltiniai, ir skatina tarpusavio bendradarbiavimą šioje srityje rengiant plėtros programas.
- (4) Susitariančiosios Šalys saugomas teritorijas saugo, nustatydamas apsaugines zonas, jos saugo kitas saugotinas ir poilsio zonas bei teritorijas, kuriose gamta ir kraštovaizdžiai nepaliesi žmogaus rankų; šalys, atsižvelgdamos į įvairius Alpių ekosistemos pažeidžiamumo, poveikio leistinumo ir vykstančių neigiamų pokyčių lygius, optimizuoja energetikos infrastruktūrų pajėgumą.
- (5) Susitariančiosios Šalys supranta, kad, įgyvendinant tinkamą mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros politiką – imantis prevencinių ir padėčiai pagerinti skirtų priemonių, gali būti svariai prisidėta prie Alpių regiono saugojimo nuo energetikos infrastruktūrų daromo poveikio aplinkai. Jos skatina šioje srityje įgyvendinamą tyrimų ir plėtros veiklą ir dalijasi pasiektais svarbiais laimėjimais.
- (6) Susitariančiosios Šalys bendradarbiauja, energetikos srityje siekdamas tobulinti tinkamesnio tikrųjų sąnaudų įvertinimo būdus.

3 straipsnis

Suderinamumas su tarptautine teise ir kitomis politikos kryptimis

- (1) Šis protokolą įgyvendinamas laikantis galiojančių tarptautinių teisės normų, ypač Alpių konvencijoje ir jos įgyvendinimo protokoluose numatytų normų, bei galiojančių tarptautinių susitarimų.
- (2) Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos kitas politikos kryptis, ypač teritorinio planavimo ir regionų plėtros, transporto, žemės ūkio ir miškininkystės bei turizmo srityse, išipareigoja atsižvelgti į šio protokolo tikslus, kad išvengtų neigiamo ar prieštaringo poveikio Alpių regione.

4 straipsnis

Teritorinių institucijų indėlis

- (1) Pagal dabartinę institucinę sistemą kiekviena Susitariančioji Šalis, siekdama skatinti solidarų atsakomybės pasidalijimą, apibrėžia tinkamiausią tiesiogiai susijusių institucijų ir teritorinių institucijų koordinavimo bei bendradarbiavimo lygį, pirmiausia stengdamasi panaudoti Alpių regiono bendradarbiavimą ir jį plėtoti, įgyvendindama energetikos politikos kryptis ir su tuo susijusias priemones.
- (2) Tiesiogiai susijusios teritorinės institucijos dalyvauja įvairiuose šių politikos kryptų ir priemonių rengimo bei įgyvendinimo etapuose, nepažeisdamos joms nustatytos kompetencijos ir galiojančios institucinės sistemos.

- (3) Siekdamas priimti susitarimą dėl bendrų problemų sprendimo, Susitariančiosios Šalys skatina tarptautinių institucijų, tiesiogiai suinteresuotų spręsti su energetika ir aplinka susijusias problemas, bendradarbiavimą.

II skyrius

Konkrečios priemonės

5 straipsnis

Energijos taupymas ir racionalus energijos naudojimas

- (1) Alpių regione turi būti imamas konkrečių energijos taupymo, skirstymo ir racionalaus naudojimo priemonių; imantis šių priemonių turi būti atsižvelgiama į:
- a) energijos poreikius plačioje teritorijoje; šie poreikiai skiriasi pagal aukštį, metų laikus ir turizmo reikalavimus;
 - b) vietines galimybes naudoti atsinaujinančius energijos išteklius;
 - c) konkretų atmosferos taršos poveikį žemutinėse dalyse ir slėniuose, atsižvelgiant į jų geomorfologinę padėtį.
- (2) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad energija būtų daugiau naudojama atsižvelgiant į aplinkos reikalavimus, ir pirmiausia skatina taupyti bei racionaliai naudoti energiją, ypač pasirenkant gamybos būdus, teikiant viešąsias paslaugas ir eksploatuojant didžiąsias viešbučių infrastruktūras ir transporto, sportinės veiklos bei laisvalaikio įrenginius.
- (3) Jos suderina priemones ir priima nuostatas, visų pirma šiose srityse:
- a) pastatų izoliavimo tobulinimas ir šilumos paskirstymo sistemų veiksmingumo didinimas;
 - b) šildymo, ventiliacijos ir oro kondicionavimo įrenginių pajėgumo optimizavimas;
 - c) teršalų, patenkančių į aplinką iš šiluminių įrenginių, periodišką tikrinimą ir prireikus jų mažinimą;
 - d) energijos taupymas moderniais technologiniais energijos perdavimo ir naudojimo būdais;
 - e) individualus šildymo ir šilto vandens sąnaudų skaičiavimas;
 - f) naujų pastatų, kuriuose naudojamos nedaug energijos suvartojančios technologijos, planavimas ir statybos skatinimas;
 - g) bendruomenės ir vietinių energetikos bei klimato projektų kūrimo skatinimas ir įgyvendinimas pagal 2 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas priemones;

- h) energetinės sistemos tobulinimas pastatuose juos restauruojant ir skatinimas naudoti aplinkos reikalavimus atitinkančias šildymo sistemas.

6 straipsnis

Atsinaujinantys energijos ištekliai

- (1) Susitariančiosios Šalys, neviršydamos turimų finansinių išteklių ir laikydamosi aplinkos bei kraštovaizdžių reikalavimus atitinkančių taisyklių, įsipareigoja skatinti ir pirmiausia naudoti atsinaujinančius energijos išteklius.
- (2) Jos taip pat skatina eksploatuoti decentralizuotus įrenginius tokiems atsinaujinantiems energijos ištekliais kaip vanduo, saulė ir biologinė masė naudoti.
- (3) Susitariančiosios Šalys skatina naudoti atsinaujinančius energijos išteklius, net jei kartu yra taikomi ir įprastiniai energijos teikimo būdai.
- (4) Susitariančiosios Šalys ypač skatina racionalų vandens ir medienos išteklių, gaunamų subalansuotai tvarkant kalnų miškus, naudojimą energijai gaminti.

7 straipsnis

Hidroelektrinių energija

- (1) Susitariančiosios Šalys užtikrina ekologinės vandentakių funkcijos ir kraštovaizdžių integralumo išlaikymą įgyvendindamos tinkamas, naujoms ir, jei įmanoma, jau esančioms hidroelektrinėms skirtas priemones: apibrėždamos mažiausius kiekius, įgyvendindamos standartus dirbtiniams vandens lygio svyravimams sumažinti ir užtikrindamos gyvūnų migravimą.
- (2) Susitariančiosios Šalys gali imtis priemonių, kuriomis, laikantis hidroelektrinių saugos ir aplinkos standartų, siekiama pagerinti esančių hidroelektrinių konkurencingumą.
- (3) Be to, jos įsipareigoja išlaikyti vandens tiekimo tvarką teritorijose, iš kurių yra gaunamas geriamasis vanduo, teritorijose, kurios yra saugomos apsauginėmis zonomis, kitose saugomose teritorijose ir poilsio zonose bei teritorijose, kuriose gamta ir kraštovaizdžiai yra nepalieti žmogaus rankų.
- (4) Susitariančiosios Šalys rekomenduoja, užuot rengus naujus statybos projektus, pradėti naudoti ne pagal paskirtį eksploatuojamas hidroelektrines. 1 dalies nuostata dėl vandens ekosistemų ir kitų atitinkamų sistemų išsaugojimo galioja ir tuo atveju, kai yra pradedama naudoti jau esančias hidroelektrines.
- (5) Susitariančiosios Šalys, laikydamosi nacionalinių teisės aktų, gali nagrinėti rinką atitinkančių kainų, kurias turėtų mokėti galutiniai Alpių regiono išteklių vartotojai, nustatymo būdus ir nagrinėti, kokios visuotinio intereso paslaugos, kurias suteikė vietos gyventojai, gali būti tinkamai kompensuotos.

8 straipsnis

Energija, gaunama naudojant iškastinį kūrą

- (1) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad eksploatuojant naujus šiluminius įrenginius, kuriuose elektros energijai ir (arba) šilumai gaminti naudojamas iškastinis kūrą, būtų taikomi geriausi prieinami gamybos būdai. Dėl Alpių regione veikiančių įrenginių Susitariančiosios Šalys kuo labiau apriboja teršalų, patenkančių į aplinką iš šių įrenginių, išmetimą, naudodamos tinkamus gamybos būdus ir (arba) kūrą.
- (2) Susitariančiosios Šalys tikrina technines ir ekonomines galimybes įrenginius, kuriuose naudojamas iškastinis kūrą, pakeisti įrenginiais, kuriuose naudojami atsinaujinančios energijos šaltiniai, bei decentralizuotais įrenginiais ir tokio pakeitimo suderinamumą su aplinkos reikalavimais.
- (3) Susitariančiosios Šalys imasi priemonių, kurių tikslas – skatinti bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą siekiant racionaliau naudoti energiją.
- (4) Pasienio zonose Susitariančiosios Šalys kiek įmanoma derina ir sujungia teršalų patekimo į atmosferą ir koncentracijos ore tikrinimo sistemas.

9 straipsnis

Branduolinė energija

- (1) Įgyvendindamos tarptautinius susitarimus, Susitariančiosios Šalys įsipareigoja keistis visa informacija apie atomines elektrines ir kitus branduolinius įrenginius, kurie daro arba galėtų daryti poveikį Alpių regionui, siekdamos užtikrinti ilgalaikę gyventojų sveikatos, augalijos, gyvūnijos, jų biocenozės, paplitimo zonų ir tarpusavio sąveikos apsaugą.
- (2) Be to, Susitariančiosios Šalys kiek įmanoma užtikrina aplinkos radioaktyvumo kontrolės sistemų derinimą ir sujungimą.

10 straipsnis

Elektros energijos transportavimas ir paskirstymas

- (1) Susitariančiosios Šalys siekia racionalizuoti ir didinti esančių infrastruktūrų pajėgumą, atsižvelgdamos į aplinkos apsaugos reikalavimus ir ypač į būtinybę saugoti itin jautrias ekosistemas bei gamtovaizdžius, kartu, jei reikia, imdamosi su gyventojų bei Alpių regiono aplinkos apsauga susijusių veiksmų.
- (2) Kai yra statomos elektros energijos transportavimo linijos ir su tuo susijusios elektrinės, taip pat tiesiami naftotiekiai ir dujotiekiai, įskaitant siurblių ir slėginių bei įrenginių, kurie yra labai svarbūs aplinkos požiūriu, įrengimą, Susitariančiosios Šalys įgyvendina visas reikiamas priemones, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis gyventojams ir aplinkai, įskaitant, jei galima, jau esančių statinių ir linijų naudojimą.

- (3) Susitariančiosios Šalys, eksploatuodamos elektros energijos transportavimo linijas, ypač atsižvelgia į teritorijų, kurios saugomos apsauginėmis zonomis, kitų saugomų teritorijų ir poilsio zonų bei teritorijų, kuriose gamta ir kraštovaizdžiai yra nepaliesi žmogaus rankų, svarbą ir į paukščių fauną.

11 straipsnis

Aplinkos renatūralizacija ir inžinerija

Susitariančiosios Šalys išankstiniuose projektuose ir poveikio aplinkai tyrimuose, numatytuose atlikti pagal galiojančius teisės aktus, nustato vietovių ir vandens teritorijų renatūralizacijos taisykles energetikos srityje atlikus viešuosius ar privačius su Alpių regiono aplinka ir ekosistemomis susijusius darbus, naudojamos, kiek yra įmanoma, aplinkos inžinerijos technologijas.

12 straipsnis

Poveikio aplinkai vertinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys, laikydamosi nacionalinių galiojančių teisės aktų, konvencijų ir tarptautinių susitarimų, vykdo išankstinį poveikio aplinkai vertinimą rengdamos visus energetinių įrenginių, minimų šio protokolo 7, 8, 9 ir 10 straipsniuose, projektus ir atlikdamos svarbius šių įrenginių pakeitimus.
- (2) Susitariančiosios Šalys pripažįsta, kad, siekiant pašalinti ar sumažinti poveikį aplinkai, kaip vieną iš būdų numatant išardyti ne pagal paskirtį naudojamus ir aplinkos reikalavimų neatitinkančius įrenginius, kiek įmanoma turi būti taikomi geriausi prieinami gamybos būdai.

13 straipsnis

Derinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja iš anksto konsultuotis dėl projektų, galinčių daryti tarpvalstybinį poveikį.
- (2) Atitinkamos Susitariančiosios Šalys turi tinkamu laiku pateikti pastabas dėl projektų, galinčių daryti tarpvalstybinį poveikį, į kurias bus tinkamai atsižvelgta išduodant leidimus.

14 straipsnis

Papildomos priemonės

Susitariančiosios Šalys gali imtis papildomų, šiame protokole nenumatytų, priemonių, susijusių su energija ir darniu vystymusi.

III skyrius

Tyrimai, mokymas ir informavimas

15 straipsnis

Tyrimai ir stebėjimas

- (1) Glaudžiai bendradarbiaudamos ir atsižvelgdamos į rezultatus, gautus nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, Susitariančiosios Šalys skatina ir derina tyrimus bei sistemingą stebėjimą, kad būtų įgyvendinti šio protokolo tikslai; ypač jos skatina tyrimus ir stebėjimą, susijusius su poveikio aplinkai ir klimato vertinimo bei tyrimo būdais ir kriterijais ir su konkrečiais gamybos būdais, kuriais siekiama Alpių regione taupyti ir racionaliai naudoti energiją.
- (2) Apibrėždamos ir tikrindamos energetikos politikos tikslus bei priemones ir vietoje vykdydamos gyventojams, ekonominiams operatoriams ir teritorinėms institucijoms skatinti skirtą mokymo bei techninės pagalbos veiklą, jos atsižvelgia į tyrimų rezultatus.
- (3) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nacionaliniai tyrimų ir sistemingo stebėjimo rezultatai būtų integruoti į bendrą nuolatinio stebėjimo ir informavimo sistemą ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, būtų prieinami visuomenei.

16 straipsnis

Mokymas ir informavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys skatina pirminį bei tęstinį mokymą ir visuomenės informavimą apie šio protokolo tikslus, priemones ir įgyvendinimą.
- (2) Jos ypač skatina vėlesnę mokymo, tęstinio mokymo bei techninės pagalbos energetikos srityje, įskaitant aplinkos, gamtos ir klimato apsaugą, plėtrą.

IV skyrius

Įgyvendinimas, tikrinimas ir vertinimas

17 straipsnis

Įgyvendinimas

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja, imdamosi visų tinkamų priemonių, užtikrinti šio protokolo įgyvendinimą, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos.

18 straipsnis

Įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys Nuolatiniam komitetui reguliariai teikia ataskaitas apie pagal šį protokolą įgyvendinamas priemones. Ataskaitose taip pat nagrinėjamas priemonių, kurių buvo imtasi, veiksmingumas. Alpių konferencija nustato ataskaitų periodiškumą.
- (2) Nuolatinis komitetas šias ataskaitas nagrinėja tikrindamas, ar Susitariančiosios Šalys įgyvendino protokole numatytus įsipareigojimus. Jis taip pat gali paprašyti atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pateikti papildomos informacijos arba gali naudotis kitais informacijos šaltiniais.
- (3) Nuolatinis komitetas Alpių konferencijai pateikia šiame protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse ataskaitą.
- (4) Alpių konferencija nagrinėja šią ataskaitą. Nustačiusi, kad įsipareigojimų nebuvo laikomasi, ji gali priimti rekomendacijas.

19 straipsnis

Nuostatų veiksmingumo vertinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys reguliariai nagrinėja šio protokolo nuostatų veiksmingumą ir jas vertina. Jos siūlo priimti atitinkamas šio protokolo pataisas, jei tai yra būtina siekiant tikslų.
- (2) Pagal dabartinę institucinę sistemą atliekant šį vertinimą dalyvauja teritorinės institucijos. Gali būti konsultuojamasi su šioje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

20 straipsnis

Alpių konvencijos ir protokolo sąsajos

- (1) Šis protokolas yra Alpių konvencijos protokolas pagal konvencijos 2 straipsnį ir kitus atitinkamus straipsnius.
- (2) Nė viena valstybė negali tapti šio protokolo Susitariančiaja Šalimi, jei nėra Alpių konvencijos Susitariančioji Šalis. Alpių konvencijos denonsavimas yra ir šio protokolo denonsavimas.
- (3) Alpių konferencijoje sprendžiant su šiuo protokolu susijusius klausimus, balsavime gali dalyvauti tik šio protokolo Susitariančiosios Šalys.

21 straipsnis

Pasirašymas ir ratifikavimas

- (1) Šis protokolas Alpių konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir Europos bendrijai teikiamas pasirašyti 1998 m. spalio 16 d. Austrijos Respublikoje, kuri yra depozitaras, nuo 1998 m. lapkričio 16 d.
- (2) Šis protokolas Susitariančiosioms Šalims, kurios išreiškė savo sutikimą būti saistomos protokolo, įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.
- (3) Jeigu Susitariančiosios Šalys vėliau išreiškia savo sutikimą būti saistomos protokolo, protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas. Įsigaliojus protokolo pataisai, visos naujos šio protokolo Susitariančiosios Šalys tampa pataisyto protokolo Susitariančiosiomis Šalimis.

22 straipsnis

Pranešimai

Depozitaras praneša visoms preambulėje nurodytoms valstybėms ir Europos bendrijai apie:

- a) visus pasirašymus,
- b) visus deponuojamus ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus,
- c) įsigaliojimo datą,
- d) visas Susitariančiosios Šalies ar pasirašiusiosios šalies priimtas deklaracijas,
- e) visus denonsavimus, apie kuriuos pranešė Susitariančioji Šalis, įskaitant denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį protokolą.

Priimta 1998 m. spalio 16 d. Blede prancūzų, vokiečių, italų ir slovėnų kalbomis. Visi keturi tekstai yra autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Austrijos Respublikos archyvuose. Depozitaras išsiunčia visoms šį protokolą pasirašiusioms valstybėms patvirtintas kopijas.

1991 METŲ ALPIŲ KONVENCIJOS
ĮGYVENDINIMO TURIZMO SRITYJE PROTOKOLAS
PROTOKOLAS „TURIZMAS“

Preambulė

Vokietijos Federacinė Respublika,

Austrijos Respublika,

Prancūzijos Respublika,

Italijos Respublika,

Lichtenšteino Kunigaikštystė,

Monako Kunigaikštystė,

Slovėnijos Respublika,

Šveicarijos Konfederacija,

ir

Europos bendrija,

laikydamosi 1991 m. lapkričio 7 d. Konvencijoje dėl Alpių apsaugos (Alpių konvencija) iškelto uždavinio įgyvendinti bendrą Alpių regiono apsaugos ir darnaus vystymosi politiką,

įgyvendindamos savo įsipareigojimus, numatytus Alpių konvencijos 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse,

atsižvelgdamos į Susitariančiųjų Šalių pageidavimą derinti ekonominius interesus su ekologiniais reikalavimais ir užtikrinti darnų vystymąsi,

suprasdamos, kad Alpių regionas vietos gyventojams yra svarbi gyvenamoji ir ekonominės veiklos vykdymo vieta,

įsitikinusios, kad vietos gyventojams turi būti sudaryta galimybė rengti savus socialinės, kultūrinės bei ekonominės plėtros planus ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, dalyvauti įgyvendinant juos,

atsižvelgdamos į miesto civilizacijoje vis didėjančią šių dienų žmonių turizmo ir įvairaus poilsio poreikį,

atsižvelgdamos į tai, kad Alpių regionas yra viena iš didžiausių turizmo ir laisvalaikio leidimo vietų Europoje – jame yra daug galimybių leisti laisvalaikį, įvairus gamtovaizdis, o ekologinės sąlygos įvairios, ir kad su turizmu susiję klausimai turėtų būti sprendžiami ne vienos valstybės narės, o visų drauge,

atsižvelgdamos į tai, kad nemažai kai kurių Susitariančiųjų Šalių gyventojų gyvena Alpių regione, o Alpių turizmas valstybės mastu yra svarbus dėl to, kad padeda išlaikyti nuolatinį skaičių gyventojų,

atsižvelgdamos į tai, kad kalnų turizmas plėtojamas vis globalesnės konkurencijos sąlygomis, o turizmas daug prisideda prie Alpių regiono ekonominės pažangos,

atsižvelgdamos į pastaruju metu pastebimą tendenciją turizmą sieti su aplinka: klientai vis labiau domisi patraukliu, ir žiemą, ir vasarą saugomu kraštovaizdžiu, o dauguma vietinių sprendimus priimančių institucijų stengiasi pagerinti turistų priėmimo kokybę, užtikrindamos aplinkos apsaugą,

atsižvelgdamos į tai, kad Alpių regione, derinant kiekvienos vietovės ekosistemų ribas, į ekosistemas turi būti konkrečiai atsižvelgiama, ir jos turi būti vertinamos pagal jų savitumus,

suprasdamos, kad gamtos ir kultūros paveldas bei kraštovaizdžiai yra svarbiausias turizmo Alpėse pagrindas,

suprasdamos, kad dėl Alpių regiono valstybių gamtos, kultūros, ekonomikos ir institucijų įvairumo turizmo plėtra buvo vykdoma autonomiškai ir buvo teikiama daug turizmo paslaugų, kurios, užuot supanašėjusios su kitomis standartinėmis pasaulyje teikiamomis paslaugomis, turėtų suteikti galimybę vystyti įvairias ir papildomas turizmo veiklos rūšis,

suprasdamos, kad yra būtina įgyvendinti tvarų turizmo ekonomikos vystymą, orientuojantis į gamtos paveldo įvertinimą ir paramos bei paslaugų kokybės gerinimą, atsižvelgiant į daugelio Alpių regionų ekonominį priklausomumą nuo turizmo ir tų regionų gyventojams turizmo teikiamų galimybių pragyventi,

suprasdamos, kad poilsiautojai turi būti skatinami gerbti gamtą ir kad jiems turi būti padedama geriau susipažinti su lankomuose regionuose gyvenančiais bei dirbančiais žmonėmis ir sudaryti kuo geriausias sąlygas pažinti įvairialypę Alpių regiono gamtą,

suprasdamos, kad profesinės turizmo organizacijos ir vietos valdžios įstaigos Alpių regiono lygiu turėtų susitarusios įgyvendinti savo gamybinių struktūrų ir tų struktūrų veiklos tobulinimo priemones,

norėdamos užtikrinti tvarų Alpių regiono vystymąsi plėtojant aplinkos reikalavimus atitinkantį turizmą, kuris yra ir svarbiausias vietos gyventojų ekonominių ir gyvenimo sąlygų pagrindas,

įsitikinusios, kad kai kurios problemos gali būti išspręstos tik valstybėms tarpusavyje bendradarbiaujant ir kad Alpių regiono valstybės turi imtis bendrų priemonių,

susitarė:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Tikslas

Šiuo protokolu siekiama, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, prisidėti prie darnaus Alpių regiono vystymo plėtojant aplinkos reikalavimus atitinkantį turizmą – imantis konkrečių priemonių ir priimant rekomendacijas, kuriose atsižvelgiama į vietos gyventojų ir turistų interesus.

2 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja pašalinti kliūtis, trukdančias tarptautiniam Alpių regiono teritorinių institucijų bendradarbiavimui, ir skatinti bendradarbiaujant tinkamu teritoriniu lygiu spręsti bendras problemas.
- (2) Susitariančiosios Šalys remia glaudesnę atitinkamų kompetentingų institucijų tarptautinį bendradarbiavimą. Jos pirmiausia užtikrina, kad, koordinuojant aplinkos reikalavimus atitinkančią turizmo ir laisvalaikio veiklą, būtų įvertintos ir kelias valstybes nusidriekusi teritorijos.
- (3) Jei vietos valdžios įstaigos negali įgyvendinti priemonių dėl to, kad jas apibrėžti turi valstybių ar tarptautinės institucijos, šioms institucijoms turi būti sudaryta galimybė deramai atstovauti gyventojų interesams.

3 straipsnis

Protokolo tikslai įgyvendinant kitas politikos kryptis

Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos kitas politikos kryptis, įsipareigoja atsižvelgti ir į šio protokolo tikslus, ypač teritorijos planavimo, transporto, žemės ir miškų ūkio, gamtos ir aplinkos apsaugos sektoriuose, taip pat tiekiant vandenį ir energiją, kad būtų sumažintas galimas neigiamas ar prieštaringas poveikis.

4 straipsnis

Teritorinių institucijų indėlis

- (1) Pagal dabartinę institucinę sistemą kiekviena Susitariančioji Šalis, siekdama skatinti solidarų atsakomybės pasidalijimą, apibrėžia tinkamiausią tiesiogiai susijusių institucijų ir vietos valdžios įstaigų koordinavimo bei bendradarbiavimo lygį, pirmiausia stengdamasi panaudoti Alpių regiono bendradarbiavimą ir jį plėtoti, įgyvendindama turizmo politikos kryptis ir su tuo susijusias priemones.

- (2) Tiesiogiai susijusios vietos valdžios įstaigos dalyvauja įvairiuose šių politikos krypčių ir priemonių rengimo bei įgyvendinimo etapuose, nepažeisdamos joms nustatytos kompetencijos ir dabartinės institucinės sistemos.

II skyrius

Konkrečios priemonės

5 straipsnis

Pasiūlos reguliavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja užtikrinti tvarų aplinkos reikalavimus atitinkančio turizmo vystymą. Šiuo tikslu jos remia gairių, plėtros programų ir kompetentingų institucijų tinkamiausiu lygiu inicijuotų sektorinių planų, kuriuose atsižvelgiama į šio protokolo tikslus, rengimą ir įgyvendinimą.
- (2) Šios priemonės padės įvertinti ir palyginti vystymo, kurį planuojama įgyvendinti, naudą bei trūkumus, numatomus kaip:
- a) socialines ir ekonomines pasekmes, kurias patiria vietos gyventojai,
 - b) pasekmes dirvožemiui, vandeniui, orui, gamtos pusiausvyrai ir kraštovaizdžiams, atsižvelgiant į konkrečius ekologinius duomenis, gamtinius išteklius ir ekosistemų prisitaikymo ribas,
 - c) pasekmes valstybių biudžetams.

6 straipsnis

Turizmo plėtros gairės

- (1) Susitariančiosios Šalys, įgyvendindamos turizmo plėtrą, atsižvelgia į gamtos apsaugą ir kraštovaizdžio išsaugojimą. Jos įsipareigoja kiek galima skatinti kraštovaizdžiams naudingus ir aplinkos požiūriu leistinus projektus.
- (2) Jos įgyvendina tvarią politiką, didinančią gamtai žalos nedarančio turizmo Alpių regione konkurencingumą ir taip svariai prisidedančią prie Alpių regiono socialinės bei ekonominės plėtros. Pirmenybė teikiama priemonėms, skatinančioms naują turizmo paslaugų pasiūlą ir jos įvairovę.
- (3) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad gausiai turistų lankomuose regionuose būtų stengiamasi darniai susieti intensyvaus ir ekstensyvaus turizmo formas.
- (4) Ėmusis skatinamųjų priemonių, turėtų būti laikomasi šių nuostatų:
- a) intensyvaus turizmo atveju – esančios turizmo struktūros ir įrenginiai turi būti suderinti su ekologiniais reikalavimais, o naujos struktūros plėtojamos laikantis šiame protokole numatytų tikslų,

- b) ekstensyvaus turizmo atveju – turi būti išlaikyta ar plėtojama su gamtos sąlygomis suderinta ir aplinkos reikalavimus atitinkanti turizmo paslaugų pasiūla ir įvertintas turistų lankomų regionų gamtos bei kultūros paveldas.

7 straipsnis

Kokybės užtikrinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys nuolat ir sistemingai įgyvendina visame Alpių regione turizmo paslaugų pasiūlos kokybę užtikrinančią politiką, ypač atsižvelgdamos į ekologinius reikalavimus.
- (2) Jos skatina keistis patirtimi ir įgyvendinti bendrų veiksmų programas, siekdamos kokybiškai tobulinti:
 - a) įrenginių statybą kraštovaizdžiuose ir gamtoje,
 - b) urbanizaciją ir architektūrą (naujos statybos ir kaimų atstatymas),
 - c) turistų apgyvendinimo centrus ir turizmo paslaugų pasiūlas,
 - d) turizmo prekių Alpių regione įvairovę, įvertindamos įvairių atitinkamų teritorijų kultūrinę veiklą.

8 straipsnis

Turistų srautų reguliavimas

Susitariančiosios Šalys skatina reguliuoti turistų srautus, ypač saugomose teritorijose, organizuodamos turistų keliones ir jų sutikimą taip, kad būtų užtikrintas šių vietų ilgaamžiškumas.

9 straipsnis

Gamtinės plėtros ribos

Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad turizmo plėtra būtų suderinta su aplinkos ypatumais ir vietos ar atitinkamo regiono turimais ištekliais. Įgyvendinant projektus, kurie gali turėti didelį poveikį aplinkai, pagal dabartinę institucinę sistemą turėtų būti parengiamas išankstinis šio poveikio vertinimas, į kurį šalys atsižvelgs priimdamos sprendimą.

10 straipsnis

Poilsio zonos

Susitariančiosios Šalys, laikydamosi nacionalinių teisės aktų ir ekologinių kriterijų, įsipareigoja nustatyti poilsio zonų, kuriose turistinės paskirties statiniai negali būti statomi, ribas.

11 straipsnis

Apgyvandinimo politika

Susitariančiosios Šalys plėtoja apgyvendinimo politikos kryptis, atsižvelgdamos į nepakankamą teritorijos, kuria disponuojama, plotą, pirmenybę teikdamos komerciniam apgyvendinimui ir esančių pastatų restauravimui bei panaudojimui ir modernizuodamos esančius apgyvendinimo centrus bei gerindamos tų centrų kokybę.

12 straipsnis

Keltai slidininkams

- (1) Susitariančiosios Šalys pritaria tam, kad vykdant nacionalines procedūras, kai yra išduodamas leidimas eksploatuoti keltus slidininkams, būtų įgyvendinama ne tik ekonominius ir saugumo reikalavimus, bet ir ekologinius bei kraštovaizdžio reikalavimus atitinkanti politika.
- (2) Nauji leidimai eksploatuoti keltus slidininkams ir eksploatavimo perleidimai bus suteikti tik tuomet, jei nebenaudojami keltai bus išmontuoti ir pašalinti, o nebenaudojami plotai – renatūralizuoti, pirmenybę teikiant vietinės kilmės augalų rūšims.

13 straipsnis

Turizmo transportas ir susisiekimas

- (1) Susitariančiosios Šalys skatina diegti priemones, kuriomis siekiama sumažinti motorizuotą eismą turizmo stotyse.
- (2) Be to, jos skatina privačias ar viešas iniciatyvas, kuriomis siekiama prieigą prie turizmo vietų ir centrų pagerinti naudojant viešąjį transportą, o turistus skatinti naudotis šiuo transportu.

14 straipsnis

Konkrečios įrenginių rūšys

1. Slidinėjimo trasos

- (1) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad įrengiant, prižiūrint ir eksploatuojant slidinėjimo trasas šie įrenginiai būtų kuo geriau integruojami į kraštovaizdį, atsižvelgiant į gamtos pusiausvyrą ir biotopų jautrumą.
- (2) Žemės pokyčiai, kiek galima ir jei gamtos sąlygos tam palankios, turi būti apriboti, o pertvarkyti plotai – vėl apsodinti, pirmenybę teikiant vietinės kilmės augalų rūšims.

2. Padengimo sniegu įrenginiai

Nacionaliniuose įstatymuose gali būti numatyta galimybė sniegą gaminti šaltuoju metų laiku, būdingu kiekvienai vietai, ypač siekiant apsaugoti su turizmu susijusias teritorijas, jei atitinkamai vietai būdingos hidrologinės, klimato ir ekologinės sąlygos tą leidžia.

15 straipsnis

Sportinė veikla

- (1) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja priimti politines nuostatas dėl sportinės veiklos po atviru dangumi valdymo, ypač saugomose teritorijose, kad nebūtų keliamas pavojus aplinkai. Jei reikia, šalys gali uždrausti vykdyti tam tikrą veiklą.
- (2) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kuo labiau apriboti ir, jei reikia, uždrausti motorizuotą sportą už kompetentingų institucijų nustatytų teritorijų ribų.

16 straipsnis

Susisiekimas orlaiviais

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja kuo labiau apriboti ir, jei reikia, uždrausti susisiekimą orlaiviais už aerodromų ribų sportiniais tikslais.

17 straipsnis

Valstybės ekonomiškai silpnų regionų ir teritorijų vystymasis

Susitariančiosios Šalys yra skatinamos išnagrinėti atitinkamu teritoriniu lygiu suderintas priemones, užtikrinančias valstybės ekonomiškai silpnų regionų ir teritorijų darnų vystymąsi.

18 straipsnis

Atostogų nustatymas

- (1) Susitariančiosios Šalys stengiasi tinkamiau teritorijos ir laiko atžvilgiu apibrėžti turizmo paslaugų paklausą regionuose, į kuriuos atvyksta turistai.
- (2) Šiuo tikslu turėtų būti remiamas valstybių bendradarbiavimas nustatant atostogų grafiką ir dalijantis sezonų pailginimo patirtimi.

19 straipsnis

Naujovių skatinimas

Susitariančiosios Šalys yra skatinamos plėtoti visus šio protokolo gairių įgyvendinimą skatinančius veiksmus; šiuo atžvilgiu jos pirmiausia nagrinėja Alpių regiono pagalbą, kuria siekiama kompensuoti naujų šio protokolo tikslus atitinkančio turizmo paslaugų įgyvendinimą ir turizmo prekes, panaudojimą.

20 straipsnis

Turizmo, žemės ir miškų ūkio bei amatų derinimas

Susitariančiosios Šalys remia turizmo, žemės ir miškų ūkio bei amatų derinimą. Jos ypač skatina sujungti užimtumą didinančias veiklos rūšis siekiant įgyvendinti darnų vystymąsi.

21 straipsnis

Papildomos priemonės

Susitariančiosios Šalys gali imtis papildomų, šiame protokole nenumatytų, priemonių, skirtų darniam turizmo vystymui.

III skyrius

Tyrimai, mokymas ir informavimas

22 straipsnis

Tyrimai ir stebėjimas

- (1) Glaudžiai bendradarbiaudamos, Susitariančiosios Šalys skatina ir derina tyrimus bei sistemingą stebėjimą, kurie yra reikalingi norint geriau pažinti turizmo ir aplinkos sąsajas Alpių regione bei atlikti būsimos plėtros analizę.
- (2) Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad nacionaliniai tyrimų ir sistemingo stebėjimo rezultatai būtų integruoti į bendrą nuolatinio stebėjimo ir informavimo sistemą ir, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos, būtų prieinami visuomenei.
- (3) Susitariančiosios Šalys įsipareigoja dalytis patirtimi, kuri yra naudinga šio protokolo priemonėms ir rekomendacijoms įgyvendinti, ir rinkti atitinkamus kokybiško turizmo plėtros duomenis.

23 straipsnis

Mokymas ir informavimas

- (1) Susitariančiosios Šalys skatina pirminį bei tęstinį mokymą ir visuomenės informavimą apie šio protokolo tikslus, priemones ir įgyvendinimą.
- (2) Susitariančiosios Šalys yra skatinamos į profesinį tiesioginių turizmo ir su turizmu susijusių amatų mokymą įtraukti gamtos ir aplinkos disciplinas. Galėtų būti dėstomos originalios turizmą ir aplinką apimančios disciplinos. Pavyzdžiui:
 - „gamtos planavimo specialistai“,
 - „turizmo stočių kokybės prižiūrėtojai“,
 - „turizmo asistentai neįgaliesiems“.

IV skyrius

Įgyvendinimas, tikrinimas ir vertinimas

24 straipsnis

Įgyvendinimas

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja, imdamosi visų tinkamų priemonių, užtikrinti šio protokolo įgyvendinimą, nepažeidžiant dabartinės institucinės sistemos.

25 straipsnis

Įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys Nuolatiniam komitetui reguliariai teikia ataskaitas apie pagal šį protokolą įgyvendinamas priemones. Ataskaitose taip pat nagrinėjamas priemonių, kurių buvo imtasi, veiksmingumas. Alpių konferencija nustato ataskaitų periodiškumą.
- (2) Nuolatinis komitetas šias ataskaitas nagrinėja tikrindamas, ar Susitariančiosios Šalys įgyvendino protokole numatytus įsipareigojimus. Jis taip pat gali paprašyti atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pateikti papildomos informacijos arba gali naudotis kitais informacijos šaltiniais.
- (3) Nuolatinis komitetas Alpių konferencijai pateikia šiame protokole numatytų įsipareigojimų įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse ataskaitą.
- (4) Alpių konferencija nagrinėja šią ataskaitą. Nustačiusi, kad įsipareigojimų nebuvo laikomasi, ji gali priimti rekomendacijas.

26 straipsnis

Nuostatų veiksmingumo vertinimas

- (1) Susitariančiosios Šalys reguliariai nagrinėja šio protokolo nuostatų veiksmingumą ir jas vertina. Jos siūlo priimti atitinkamas šio protokolo pataisas, jei tai yra būtina siekiant tikslų.
- (2) Pagal dabartinę institucinę sistemą atliekant šį vertinimą dalyvauja vietos valdžios įstaigos. Gali būti konsultuojamasi su šioje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

27 straipsnis

Alpių konvencijos ir protokolo sąsajos

- (1) Šis protokolas yra Alpių konvencijos protokolas pagal konvencijos 2 straipsnį ir kitus atitinkamus straipsnius.
- (2) Nė viena valstybė negali tapti šio protokolo Susitariančiąja Šalimi, jei nėra Alpių konvencijos Susitariančioji Šalis. Alpių konvencijos denonsavimas yra ir šio protokolo denonsavimas.
- (3) Alpių konferencijoje sprendžiant su šiuo protokolu susijusius klausimus, balsavime gali dalyvauti tik šio protokolo Susitariančiosios Šalys.

28 straipsnis

Pasirašymas ir ratifikavimas

- (1) Šis protokolas Alpių konvenciją pasirašiusioms valstybėms ir Europos bendrijai teikiamas pasirašyti 1998 m. spalio 16 d. Austrijos Respublikoje, kuri yra depozitaras, nuo 1998 m. lapkričio 16 d.
- (2) Šis protokolas Susitariančiosioms Šalims, kurios išreiškė savo sutikimą būti saistomos protokolo, įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.
- (3) Jeigu Susitariančiosios Šalys vėliau išreiškia savo sutikimą būti saistomos protokolo, protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojamas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas. Įsigaliojus protokolo pataisai, visos naujos šio protokolo Susitariančiosios Šalys tampa pataisyto protokolo Susitariančiosiomis Šalimis.

29 straipsnis

Pranešimai

Depozitaras praneša visoms preambulėje nurodytoms valstybėms ir Europos bendrijai apie:

- a) visus pasirašymus,
- b) visus deponuojamus ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus,
- c) įsigaliojimo datą,
- d) visas Susitariančiosios Šalies ar pasirašiusiosios šalies priimtas deklaracijas,
- e) visus denonsavimus, apie kuriuos pranešė Susitariančioji Šalis, įskaitant denonsavimo įsigaliojimo datą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį protokolą.

Priimta 1998 m. spalio 16 d. Bledė prancūzų, vokiečių, italų ir slovėnų kalbomis. Visi keturi tekstai yra autentiški ir vienu egzemplioriumi deponuojami Austrijos Respublikos archyvuose. Depozitaras išsiunčia visoms šį protokolą pasirašiusioms valstybėms patvirtintas kopijas.

II PRIEDAS

Europos bendrija patvirtina savo deklaracijas ir protokolų išlygas, kurios buvo pateiktos protokolų pasirašymo metu.

DEKLARACIJOS EUROPOS BENDRIJOS VARDU

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL ALPIŲ KONVENCIJOS DIRVOŽEMIŲ APSAUGOS PROTOKOLO 12 STRAIPSNIO 3 DALIES

Europos bendrija nurodo, kad Dirvožemių apsaugos protokolo 12 straipsnio 3 dalis turėtų būti aiškinama pagal galiojančius EB įstatymus ir ypač 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvą 86/278/EEB dėl aplinkos, ypač dirvožemių, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotekų dumblą²¹. Europos bendrija mano, jog nuotekų dumblas gali turėti naudingų agronominių savybių ir tinkamai naudojamas gali būti panaudotas žemės ūkyje. Nuotekų dumblas gali būti naudojamas tais atvejais, kai jis būtų naudingas dirvožemiui arba pasėliui ir augalų maitinimui. Nuotekų dumblo naudojimas neturi kenkti dirvožemių ir žemės ūkio produktų kokybei, kaip nustatyta tos direktyvos 7 konstatuojamoje dalyje, neskatinti žalingų padarinių žmonėms (tiesioginis ir netiesioginis poveikis žmonių sveikatai), gyvūnams, augalams ir aplinkai, kaip nustatyta tos direktyvos 5 konstatuojamoje dalyje ir 1 straipsnyje.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL ALPIŲ KONVENCIJOS DIRVOŽEMIŲ APSAUGOS PROTOKOLO 17 STRAIPSNIO 2 DALIES

Dirvožemių apsaugos protokolo 17 straipsnio 2 dalį reikėtų interpretuoti pagal EB teisę ir taip, kad jis užtikrintų, kad būtų sudaromi ir įgyvendinami atliekų tvarkymo planai, skirti atliekų ir medžiagų liekanų paruošiamajam apdorojimui, apdorojimui ir šalinimui, siekiant neužteršti dirvožemių ir užtikrinti, kad būtų laikomasi ne tik aplinkosaugai, bet ir žmonių sveikatai keliamų reikalavimų.

EUROPOS BENDRIJOS DEKLARACIJA DĖL ALPIŲ KONVENCIJOS DIRVOŽEMIŲ APSAUGOS PROTOKOLO 19 STRAIPSNIO 2 DALIES IR 21 STRAIPSNIO 2 DALIES

Dėl Dirvožemių apsaugos protokolo 19 straipsnio 2 dalies ir 21 straipsnio 2 dalies – bendroji stebėjimo sistema turėtų būti suderinta, kai tinkama, su Pasauline žemės stebėjimo sistemų sistema (GEOSS) ir ja turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių pagal EB stebėjimo, duomenų rinkimo ir metaduomenų įstatymus sukurtą duomenų bazę.

²¹ OL L 181, 1986 7 4, p. 6 ir toliau.

EUROPOS BENDRIJOS IŠLYGA

EUROPOS BENDRIJOS IŠLYGA DĖL ALPIŲ KONVENCIJOS ENERGETIKOS PROTOKOLO 9 STRAIPSNIO

Energetikos protokolo 9 straipsnis yra susijęs su branduolinės energijos klausimais. Kalbant apie EB, 9 straipsnyje nurodyti reikalavimai yra numatyti Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) steigimo sutartyje. Sprendimas, kuriuo buvo ratifikuota Alpių konvencija, remėsi ne Euratomo sutartimi, bet tik EB sutartimi. Sprendimo, leidžiančio ratifikuoti protokolą, teisinis pagrindas bus toks pat. Atitinkamai Europos bendrijai nebus privalomas Energetikos protokolo 9 straipsnis, kai protokolas įsigalios Bendrijoje.